

Broj: 03-30-701/2022
Sarajevo, 10.06.2022. godine

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- Zastupnički dom -
gosp. Mirsad Zaimović, predsjedatelj
- Dom naroda -
gosp. Tomislav Martinović, predsjedatelj

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
**PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO**

Primljeno: 13-06-2022			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
01,02-	30-	1270	22

Poštovani,

Sukladno članku 18. stavak (3) Zakona o koncesijama („Službene novine Federacije BiH“, br. 40/02 i 61/06), radi razmatranja i usvajanja, **dostavljam IZVJEŠĆE O RADU POVJERENSTVA ZA KONCESIJE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2021. GODINU**, koje je primila k znanju Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 317. sjednici, održanoj 02.06.2022. godine.

Izvešće o radu Povjerenstva za koncesije Federacije Bosne i Hercegovine za 2021. godinu, broj: 01-02-04-60/22 od 26.05.2022. godine i Zaključak V. broj: 792/2022 od 02.06.2022. godine, dostavljam na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine u printanoj i elektronskoj formi (CD).

S poštovanjem,

PREMIJER
Fadil Novalić

Privitak: kao u tekstu na hrvatskom jeziku

Cc: Povjerenstvo za koncesije Federacije Bosne i Hercegovine
gosp. Ilija Ćorić, zamjenik predsjednika Povjerenstva

Na temelju članka 19. stavak (4) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH”, br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), a u svezi sa člankom 18. stavak (3) Zakona o koncesijama („Službene novine Federacije BiH”, br. 40/02 i 61/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 317. sjednici održanoj 02.06.2022. godine, donosi

ZAKLJUČAK

1. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je primila k znanju Izvješće o radu Komisije za koncesije Federacije Bosne i Hercegovine za 2021. godinu.
2. Izvješće iz točke 1. ovog zaključka se upućuje u Parlament Federacije Bosne i Hercegovine radi razmatranja i usvajanja.
3. Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja.

V. broj: 792/2022
02.06.2022. godine
Sarajevo

PREMIJER
Fadi Novalić

**POVJERENSTVO ZA KONCESIJE
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO**

Hrvatski jezik - latinica

IZVJEŠĆE O RADU

**POVJERENSTVA ZA KONCESIJE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2021. GODINU**

Svibanj 2022. godine

Na osnovu članka 15. i 18. Zakona o koncesijama („Službene novine Federacije BiH”, br. 40/02 i 61/06) i članka 7. i 15. Pravilnika o unutarnjoj organizaciji Povjerenstva za koncesije, Povjerenstvo za koncesije Federacije Bosne i Hercegovine, Vladi Federacije Bosne i Hercegovine podnosi,

IZVJEŠĆE O RADU POVJERENSTVA ZA KONCESIJE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2021. GODINU

1. UVOD

Koncesija ima izuzetnu važnost u BiH i Federaciji BiH, stoga je važno dobro poznavati ovaj pravni institut, što on znači i predstavlja, koje su njegove značajke i obilježja, po čemu se razlikuje od sličnih pravnih instituta, koje su prilike primjene i slično. Koncesije se mogu gledati kao mamac za privlačenje privatnog kapitala, kako bi se izgradila ili održavala infrastruktura od javnog interesa, a sve zbog ušteda u proračunu država. Pri tome je izuzetno bitno strateški razmišljati, te imati jasan razvojni okvir u obliku strateških dokumenata na lokalnoj, entitetskoj i državnoj razini.

Zakonom o koncesijama Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH”, br. 40/02 i 61/06) osnovano je posebno tijelo – Povjerenstvo za koncesije Federacije BiH (u daljem tekstu: Povjerenstvo), koja je formirana 2004. godine, dvije godine nakon donošenja Zakona. Ona svoje nadležnosti obavlja u svojstvu Povjerenstva za koncesije Federacije BiH ili u svojstvu Specijalne zajedničke povjerenstva za koncesije. U svom radu Povjerenstvo se zalaže za sljedeće aktivnosti: zadovoljavanje javnih potreba i gospodarski razvoj putem uključivanja investitora u finansiranje, projektovanje, obnovu, izgradnju, održavanje i/ili rukovođenje radom infrastrukture i za nju vezanih objekata i uređaja, usluga i eksploataciju prirodnih resursa i objekata koji služe njihovom iskorištavanju vodeći računa o zaštiti gospodarskih i društvenih interesa, zaštiti okoliša, pravičnom odnosu između koncesora i koncesionara.

Kad obavlja funkcije i vrši ovlaštenja u svezi sa dodjelom koncesija koje su u isključivoj nadležnosti Federacije, Povjerenstvo djeluje u svojstvu Povjerenstva za koncesije Federacije, dok u svojstvu Specijalnog zajedničkog povjerenstva za koncesije djeluje kad obavlja funkcije i ovlaštenje u svezi s dodjelom koncesija koje su u zajedničkoj nadležnosti Federacije BiH i Kantona.

Po Zakonu o koncesijama FBiH, Povjerenstvo je regulatorno i neovisno tijelo, a njene članove imenuje Parlament Federacije BiH (u daljem tekstu: Parlament Federacije), na prijedlog Vlade Federacije BiH. Povjerenstvo se sastoji od sedam članova državljana Bosne i Hercegovine i Federacije.

Članovi se biraju iz reda istaknutih stručnjaka iz oblasti prava, ekonomije i strojarstva. Predsjednika, odnosno zamjenika predsjednika među članovima Povjerenstva bira Parlament Federacije BiH. Za članove Povjerenstva ne može biti imenovana osoba koja je pravomoćno osuđena zbog kaznenog djele protiv imovine, gospodarskog, ustavnog poretka, zlouporabe službene ili druge

odgovorne dužnosti. Članovi Povjerenstva ne smiju obavljati političke funkcije, niti imati izravnih ili neizravnih interesa u bilo kojoj aktivnosti koja bi dovela do sukoba osobnih interesa s njihovim službenim dužnostima, niti smiju biti angažirani na drugom poslu ili obavljati neku drugu dužnost.

Trenutno su na poslovima članova Povjerenstva za koncesije angažovana dva stalna člana, kojima se za svaki koncesioni projekat pridružuju dva promjenjiva člana Povjerenstva sa istim pravima i obvezama kao što imaju i stalni članovi. Promjenjive članove imenuje ministar resornog ministarstva sa liste općinskog vijeća, iz reda istaknutih stručnjaka u lokalnoj sredini iz oblasti prava, ekonomije ili strojarstva, a na osnovu Zakona o koncesijama Federacije BiH. Na ovaj način u svakom koncesionom projektu trenutno učestvuju po četiri člana Povjerenstva za koncesije.

Značenje određenih pojmova, onako kako su definirana Zakonom o koncesijama, a koje je važno poznavati kad govorimo o koncesijama:

- Koncesija je pravo obavljanja gospodarske aktivnosti korištenjem prirodnih bogatstava, dobara u općoj uporabi i obavljanja aktivnosti od općeg interesa određenih Zakonom o koncesijama.
- Koncesor mogu biti sva nadležna ministarstva ili organi vlasti Federacije koje odredi Vlada Federacije BiH da dodjeljuju koncesiju.
- Koncesionar je pravna osoba osnovana sukladno posebnim propisima Federacije u vlasništvu domaće i/ili strane pravne osobe kome se dodjeljuje koncesija i koje izvršava ugovor o koncesiji u skladu sa Zakonom o koncesijama.

1.1. Funkcija i nadležnosti Povjerenstva

Kad obavlja funkcije i ovlaštenja u vezi sa dodjelom koncesija koje su u isključivoj nadležnosti Federacije, Povjerenstvo djeluje u svojstvu Povjerenstva za koncesije Federacije BiH. Specijalna zajednička povjerenstvo obavlja funkcije i ovlaštenja u vezi sa dodjelom koncesija, koje su u zajedničkoj nadležnosti Federacije BiH i kantona ili u slučaju sporova koji nastanu između Federacije BiH i kantona.

Prema Zakonu o koncesijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine” br. 32/02), dva člana Povjerenstva za koncesije iz Federacije ulaze u sastav Zajedničkog povjerenstva za koncesije na nivou države Bosne i Hercegovine, koja djeluje kad se koncesiono dobro prostire u Federaciji BiH i Republici Srpskoj i to za osiguranje infrastrukture i usluga. U tom slučaju ova povjerenstvo djeluje kao Povjerenstvo za koncesije države Bosne i Hercegovine i obavlja ovlaštenja u vezi s dodjelom koncesija koje su u nadležnosti države Bosne i Hercegovine.

Ovo Izvješće, prema odredbi članka 18. Zakona o koncesijama, sadrži podatke o podnesenim zahtjevima, odnosno zahtjevima za reviziju, odluke Povjerenstva te broj, vrstu i odgovora na upite koje je Povjerenstvo razmatrala. Izvješće sadrži i druge informacije koje su resorni ministri zatražili u vezi sa radom Povjerenstva. Ovo Izvješće u smislu članka 15. stavak 4. Zakona sadrži i godišnje finansijsko izvješće. On je zbog toga na neki način tipski te izgleda kao da se u njemu ponavljaju određene informacije. Izvješće sadrži i druge informacije, a koje je u vezi s radom Povjerenstva zatražila Vlada Federacije

Bosne i Hercegovine. Povjerenstvo je i na vlastitu inicijativu izvještavala i upozoravala resorna ministarstva i Vladu Federacije Bosne i Hercegovine o pitanjima iz svoje nadležnosti.

Izvešće o radu Povjerenstva obuhvata period od siječnja do prosinca 2021. godine i ima za cilj informirati Vladu FBiH i Parlament Federacije Bosne i Hercegovine, ali i javnost, o dosadašnjim aktivnostima na provođenju zakonskih i podzakonskih propisa iz oblasti koncesione aktivnosti.

Rad Povjerenstva zasniva se na odredbama Zakona o koncesijama i podzakonskih akata na koje je suglasnost dala Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, te Dokumenta o politici dodjele koncesija, koji je usvojen od strane Vlade Federacije Bosne i Hercegovine. Dokument o politici dodjele koncesija je Vladin dokument i njime su definirani prioritetni ciljevi i opis gospodarskih sektora i industrijskih oblasti koje se mogu delegirati ili dodijeliti domaćim i stranim pravnim osobama osnovanim u skladu sa posebnim zakonima Federacije.

Prema Zakonu o koncesijama, osnovni zadaci Povjerenstva su sljedeći:

- Da prati cjelokupni rad koncesionara s ciljem osiguranja snabdijevanja uslugama potrošača na adekvatan način, nadziranja provođenja obveza iz Ugovora o koncesiji, a kojima se pri tome naplaćuje odgovarajući iznos naknade;
- Da odobrava rokove i uvjete standardnog ugovora o pružanju usluga potrošačima;
- Da odlučuje o svakom podnesenom zahtjevu ili zahtjevu za revizijom podnesenom u skladu sa Zakonom o koncesijama;
- Da razmatra žalbe potrošača u vezi s iznosom naknade ili uvjetima za snabdijevanje uslugama od koncesionara

Vlada Federacije BiH svojom odlukom utvrđuje postojanje javnog interesa i pokreće postupak dodjele koncesije, a tom odlukom određuje i model po kome će se koncesija dodjeliti. Dakle, prema postojećem Zakonu o koncesijama u Federaciji BiH, dodjela koncesija je u isključivoj nadležnosti Vlade Federacije BiH.

Postupak dodjele koncesije vodi resorno ministarstvo, dok se Povjerenstvo za koncesije uključuje u postupak u toku davanja određenih odobrenja, što zavisi od toga po kojem se modelu koncesija dodjeljuje. Ako se koncesija dodjeljuje putem javnog oglašavanja (tendera), Povjerenstvo odobrava sadržaj javnog poziva koji je sačinilo resorno ministarstvo. Ako je riječ o samoinicijativnoj ponudi, Povjerenstvo daje resornom ministarstvu ovlaštenje za pregovore sa samoinicijativnim ponuđačem.

Od dana donošenja Zakona do danas nijedno ministarstvo nije pokrenulo postupak dodjele koncesije putem javnog oglašavanja (tendera) i pored upozorenja Povjerenstva. S tim u vezi, nadležnosti Povjerenstva čine neposredno odobravanje određenih radnji u postupku dodjele koncesije, koje provodi nadležno ministarstvo po samoinicijativnoj ponudi ili po javnom pozivu, što uključuje odobravanje Studije izvodljivosti, odobravanje sadržaja i raspisivanja javnog poziva, davanje ovlaštenja za pregovore sa ponuđačem, te odobravanje sadržaja ugovora o dodijeljenoj koncesiji.

Temeljna načela u radu Povjerenstva su nediskriminacija, transparentnost, zakonitost, reguliranost, dostupnost pravila i procedura u postupku dodjele koncesija i određivanja koncesijske naknade, ekonomičnosti i principa iz Dokumenta o politici dodjele koncesija.

Povjerenstvo prati cjelokupan proces dodjele koncesije. Sve dosad dodijeljene koncesije dodijeljene su na temelju samoinicijativne ponude. Nakon što koncesija bude dodijeljena, Povjerenstvo prati cjelokupan rad koncesionara, tj. izvršenje zaključenih ugovora.

Osim Zakona o koncesijama, Povjerenstvo u svom radu primjenjuje i Dokumentat o politici dodjele koncesija, zatim Pravila o postupku dodjele koncesija, Pravila o određivanju naknade za koncesije, te druge materijalne propise koji kao *lex specialis* reguliraju oblast koncesija (propisi iz oblasti energije, prometa i komunikacija, voda, prometa, poljoprivrede, šumarstva i drugih propisa).

Tijekom izrade Dokumenta o politici dodjele koncesija i donošenja materijalnih propisa koji se bave temom koncesija, Povjerenstvo je ustrajavala na tome da se pravo korištenja određenih prirodnih bogatstava, dobara u općoj uporabi, kao i obavljanje aktivnosti od općeg interesa putem koncesioniranja reguliše materijalnim propisima. Jedan od razloga koji su utjecali na ovakvu odluku jeste i činjenica da u Federaciji BiH ne postoje propisi koji definiraju pojam javnog dobra niti govore koje su to aktivnosti od općeg interesa, pa je za svaku koncesiju potrebno utvrditi javno dobro i javni interes. Ovakav postupak traje nepotrebno dugo i otežava dodjelu koncesije, a može se desiti i da bude okarakteriziran kao netransparentan jer se ne zna unaprijed koje područje i sektore će Vlada Federacije BiH dati na koncesioniranje.

2. PRAVNI OKVIR POLITIKE KONCESIJA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Sustav koncesija u Bosni i Hercegovini i Federaciji BiH su složeni i isprepleteni zakonskim i podzakonskim aktima. Zakoni o koncesijama nisu prilagođeni Direktivi 2014/23/EU o dodjeli ugovora o koncesiji (od 26.02.2014. godine) Europskog parlamenta i Vijeća. EU Direktiva po prvi put u Europskoj uniji na potpun način uređuje sva ključna pitanja o koncesijama, Navedena Direktiva je jedna od tri direktive iz paketa direktiva o javnim nabavkama koje su stupile na snagu 17.04.2014. godine. Obzirom da BiH ima namjeru dalje raditi na euroatlanskim integracijama, a u postupku približavanja EU, imat će obvezu implementirati i ovu direktivu u svoje zakonodavstvo.

2.1. Zakon o koncesijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02)

Ovim zakonom utvrđuju se uvjeti pod kojima se domaćim i stranim pravnim licima mogu dodjeljivati koncesije u sektorima koji su, po Ustavu Bosne i Hercegovine i zakonima Bosne i Hercegovine, u nadležnosti Bosne i Hercegovine, i u slučaju predstavljanja međunarodnog subjektiviteta Bosne i Hercegovine, kao i kada se koncesiono dobro prostire na Federaciju Bosne i Hercegovine i Republiku Srpsku. Kada članovi Povjerenstva učestvuju u radu

Zajedničke Komsije za Koncesije na nivou države Bosne i Hercegovine moraju se pridržavati, raditi i djelovati prema Zakonu o koncesijama Bosne i Hercegovine, kao i prema podzakonskim aktima donesenim na nivou države BiH iz ove oblasti.

2.2. Zakon o koncesijama Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH”, br. 40/02 i 61/06)

Zakon o koncesijama Federacije BiH odnosi se na sva pravna lica koji su osnovani u skladu sa posebnim zakonima Federacije BiH, a čiji je vlasnik domaći i/ili strani osnivač, kome se dodjeljuje koncesija i koji zaključuje ugovor o koncesiji.

Jedan od ciljeva ovog zakona jeste stvoriti transparentan, nediskriminatoran i jasan pravni okvir za utvrđivanje uvjeta pod kojima se stranim ili domaćim pravnim licima mogu dodjeljivati koncesije u Federaciji BiH. Osim toga, ovaj zakon treba stimulirati ulaganja stranog kapitala u područjima infrastrukture i usluga, kao i eksploataciju prirodnih resursa, projektovanje, finansiranje, izgradnju, obnovu, odražavanje i/ili rukovođenje radom, te infrastrukture i svih objekata i uređaja u područjima koje su u isključivoj nadležnosti FBiH a koje su u vezi s tom infrastrukturom.

U članu 6. Zakona o koncesijama navedeni su i predmeti koncesija koje dodjeljuje Vlada FBiH, pa se koncesije, u skladu s tim, mogu dodijeliti za:

1. izgradnju / dogradnju i korištenje ili korištenje autoputeva i magistralnih puteva i pripadajućih infrastrukturnih objekata, željezničkih pruga, plovnih kanala, luka, aerodroma;
2. korištenje vodotoka i drugih voda na prostoru ili od interesa za dva ili više kantona;
3. izgradnju hidroenergetskih objekata snage više od 5 MW;
4. izgradnju i korištenje hidroakumulacija na prostoru ili od interesa za dva ili više kantona;
5. izgradnju, korištenje i upravljanje cjevovodima za transport nafte i gasa i uskladištenje u cjevovodima i terminalima;
6. igre na sreću;
7. korištenje šuma i šumskog zemljišta;
8. putnički i teretni željeznički saobraćaj;
9. prostore i objekte prirodnog i graditeljskog naslijeđa;

Kako možemo vidjeti u navedenim tačkama, Zakon o koncesijama navodi prirodna dobra, dobra od općeg značaja i obavljanje aktivnosti od općeg interesa kao predmete koncesija. Međutim, i pored upozorenja Povjerenstva, ministarstva se ne pridržavaju ove klauzule.

To se vidi npr. u Zakonu o igrama na sreću, kojim se organiziranje igara na sreću gospodarskim društvima ne dodjeljuje ugovorom nego dozvolom, koja je jednostrani upravni akt. Povjerenstvo je pokušala ukazati na ovu nezakonitost već u procesu donošenja Zakona o igrama na sreću, ali bezuspješno. U drugim slučajevima u kojima navedeni predmeti nisu specificirani materijalnim propisima resorna ministarstva, koja u nadležnosti imaju pokretanje cjelokupnog procesa dodjele koncesija, ne pokreću ove postupke, pa gospodarska društva i dalje

koriste prirodna bogatstva bez ikakve naknade. Zakon o koncesijama ima niz manjkavosti i nedostataka, pa je Povjerenstvo za koncesije uporno instituirala na donošenju izmjena i dopuna ovog Zakona, ili donošenje novog Zakona.

2.3. Pravila o postupku dodjele koncesija („Službene novine Federacije BiH”, br. 68/06 i 87/11)

Ovim Pravilima uređen je postupak podnošenja zahtjeva, izlaganja i prigovora Komisiji; vođenje rasprava pred Komisijom; način donošenja odluka; način rada, sastav i sjednice Povjerenstva; koncentracija vlasništva i mjere za jačanje koncentracije u određenom sektoru; način rješavanja sporova, utvrđivanje naknada za određenu koncesiju, zaključivanju ugovora, prestanak i raskid; nadzor i provjera rada koncesionara.

Odlukom o dopuni Pravilnika o dodjeli koncesija, na koji je Vlada Federacije BiH dala svoju suglasnost objavljen u („Službenim novinama Federacije BiH”, br. 87/11), kao sredstvo obezbjeđenja plaćanja ugovorene godišnje naknade, osim bezuvjetne garancije poslovne banke, određena je kao alternativa i dostava trasirane mjenice, s tim da će koncesor (ministarstvo) odlučiti koje će se sredstvo obezbjeđenja upotrijebiti. Potreba dopune na navedeni način je proizišla zbog velikih provizija banaka na bezuvjetne garancije, s tim da koncesor odluči kome dati tu mogućnost ovisno o ozbiljnosti projekta i izvjesnosti plaćanja koncesione naknade.

2.4. Pravila o utvrđivanju naknada za koncesije („Službene novine Federacije BiH”, br. 67/06 i 34/17)

Ovo je pravni akt kojim su utvrđeni kriterij i metodologija za utvrđivanje koncesione naknade u postupku dodjele koncesija za obavljanje gospodarskih aktivnosti korištenjem prirodnih bogatstava, dobara u općoj uporabi i obavljanje aktivnosti od općeg interesa. Koncesiona naknada sastoji se od:

- jednokratne novčane naknade (JKN), koja se obračunava i naplaćuje jednokratno pri zaključivanju ugovora o koncesiji i predstavlja naknadu za pravo korištenja prirodnih bogatstava, dobara u općoj uporabi i obavljanje aktivnosti od općeg interesa i
- godišnje (tekuće) naknade (TKN), koja se obračunava od prihoda ostvarenog korištenjem prirodnih bogatstava, dobara u općoj uporabi i obavljanja aktivnosti od općeg interesa, a koja se naplaćuje za vrijeme trajanja ugovora o koncesiji.

2.5. Dokument o politici dodjele koncesija („Službene novine Federacije BiH”, br. 64/05, 8/11 i 10/11)

Dokument o politici dodjele koncesija jeste zvanični dokument u kojem se govori o raspoloživim i potencijalnim resursima i prilike njihovog korištenja kroz ulaganje domaćeg i stranog kapitala. On time ima značajan utjecaj na zadovoljavanje javnih potreba i gospodarski razvoj. U ovom dokumentu resorna ministarstva opisuju gospodarske sektore i industrijske oblasti koji se mogu delegirati i dodijeliti domaćim i stranim pravnim licima na koncesioniranje.

Vlada Federacije BiH je, na prijedlog Povjerenstva, Dokument o politici dodjele koncesija, dio I Proizvodnja električne energije, usvojila Odlukom V:

522/05, od 14.10.2005. godine. Kako je u prvom usvojenom dokumentu riječ o samo jednom gospodarskom sektoru, Povjerenstvo je od 2007. godine insistirala na usvajanju cjelovitog dokumenta. Od nadležnih ministarstava je zahtijevala da dostave ulazne parametre za njegovu izradu, pa je u vezi s ovim Vlada Federacije BiH donosila nekoliko zaključaka u periodu od 2007. do 2011. godine. Konačno ga je dopunila i usvojila 14.2.2011. godine Odlukom V.: 106/11 („Službene novine FBiH” br. 8/11 i 10/11). Dijelovi koji su Dokumentu o politici dodjele koncesija dodati jesu: Opći dio, koji bi se odnosio na sve gospodarske sektore i industrijske oblasti i Posebni dio, koji bi se odnosio na posebne sektore i oblasti, a koji je dopunjen i dijelom II – Promet i komunikacije.

Imajući u vidu član 14. Zakona o koncesijama Federacije BiH, u kojem se navodi da Povjerenstvo za koncesije Federacije BiH priprema Odluku o politici dodjele koncesija i podnosi je Vladi Federacije BiH, a radi provođenja dalje procedure prema Parlamentu Federacije BiH, potrebno je uraditi dopunu Dokumenta o politici dodjele koncesija. Realizacija i obavljanje određenih aktivnosti od općeg interesa koje su predmet koncesija po članu 6. Zakona o koncesijama odvija se mimo ovog zakona i pored stalnih upozorenja od strane Povjerenstva (npr. „igre na sreću”), za koje zemlje u okruženju ubiru velika finansijska sredstva.

Zbog toga se ponovo predlaže da resorna ministarstva sačine registar dobara ili aktivnosti iz svoje nadležnosti, a koja mogu biti predmetom koncesija, te ih dostave Komisiji ili Parlamentu Federacije BiH radi daljeg praćenja cjelokupnog procesa. Na osnovu ovih prijedloga, Povjerenstvo bi mogla sačiniti cjelokupan Dokument o politici dodjele koncesija.

Povjerenstvo je tijekom 2021. godine pratila da li se Dokument o politici dodjele koncesija provodi u skladu sa zakonom i propisanim ovlaštenjima u odlučivanju po zahtjevima za dodjelu koncesija. Ona je također nastavila poticati resorna ministarstva da dostave ulazne podatke kako bi dio sadržaja Dokumenta bili i koncesioni projekti i politike njihovog koncesioniranja.

3. OSNOVNE AKTIVNOSTI POVJERENSTVA ZA KONCESIJE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

U 2021. godini Povjerenstvo je održala sedam sjednica Stručnog kolegija. Aktivnosti povjerenstva na sjednicama bile su usmjerene na rješavanje pitanja u svezi s davanjem suglasnosti za izradu i zaključivanje Aneksa ugovora o koncesiji između koncesora i koncesionara, kao i rješavanje zahtjeva za davanje mišljenja koju su Komisiji, u skladu sa propisanim procedurama uputila resorna ministarstva, koncesionari, druge institucije te pravna i fizička lica. Osim toga, razmatrali su se izvješća izvršenih kontrola o radu koncesionara, te izrađivali opće akte Povjerenstva radi unapređenja organizacijske strukture i funkcionalnosti rada Povjerenstva.

Prema odredbama Zakona o koncesijama, koncesije se dodjelju na dva načina – putem javnog poziva (tenderski postupak) i putem samoioncijativne ponude.

3.1. Samoinicijativna ponuda za dodjelu koncesija

Kako je već naglašeno, svi dosadašnji ugovori o koncesijama zaključeni su na osnovu samoinicijativne ponude, iako je odredbama članka 28. Zakona o koncesijama propisana mogućnost podnošenja samoinicijativnih ponuda za dodjelu koncesija samo kao izuzetan postupak, a redoviti put dodjele koncesije je „Tenderski postupak“. Projekat koji je predmet predložene koncesije može biti ostvaren samo u slučaju da se koristi proces, projektiranje, metodologija i koncept inženjeringa na koju ponuđač polaže isključiva prava, te žurnost pružanja usluga ili postojanje infrastruktura za javnu uporabu.

3.2. Dodjela koncesija na osnovu tenderskog postupka

Prema važećem Zakonu o koncesijama, inicijativu za dodjelu potencijalnih koncesija koje bi se dodjeljivale putem tendera može pokrenuti samo neko od resornih ministarstava, dok odluku o pristupanju dodjele te koncesije donosi Vlada Federacije BiH na prijedlog resornog ministra (član 5. Zakona o koncesijama Federacije BiH).

Na osnovu članka 23. Zakona o koncesijama resorna ministarstva kao koncesori izrađuju Studiju ekonomske opravdanosti za svaki projekat koji je predviđen za davanje na koncesiju, prije javnog pozivanja potencijalnih ponuđača. U 2021. godini (kao ni u cjelokupnom periodu primjene Zakona od 2002. godine do danas) nijedno ministarstvo nije pokrenulo prijedlog, nije izradilo Studiju ekonomske opravdanosti, niti je odredilo ijednu potencijalnu koncesiju i pored upornog insistiranja, usmenih i pismenih obraćanja Povjerenstva za koncesije Vladi Federacije BiH, kao i pored zaključaka koje je donio Parlament Federacije BiH prilikom usvajanja ranijih godišnjih Izvješća Povjerenstva za koncesije Federacije BiH. Jedno od Rješenja bi bilo da se sačine izmjene i dopune Zakona o koncesijama, kojim bi se ovakvo rješenje promijenilo, te inicijativu za dodjelu potencijalnih koncesija koje bi se dodjeljivale putem tendera i pripremu prema Vladi Federacije BiH omogućilo i Komisiji za koncesije, kojoj bi to trebala biti dužnost i obaveza kao stručnom tijelu iz ove oblasti.

3.3. Praćenje rada koncesionara

U toku 2021. godine Povjerenstvo je izvršilo kontrolu izvršavanja odredbi zaključenih ugovora, kao i opći uvid u rad koncesionara.

3.3.1. „HE VRANDUK“

Nakon obilaska koncesionara i sačinjenog Zapisnika o praćenju – nadzoru izvršenja Ugovora o koncesiji HE Vranduk, a obzirom da JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo dugo nije imala nikakvih aktivnosti na lokacijama za HE Vranduk zatraženo je da Koncesionar dostavi detaljan izvješće o statusu koncesionog projekta. JP Elektroprivreda BiH je dana 01.02.2021. godine dostavila Izvješće, br: 07-3439/2021. Sadržaj Izvješća je izložen u nastavku:

Lokacija izgradnje:

Lokacija planirane HE Vranduk nalazi se desetak kilometara nizvodno od Zenice, na potezu prema naselju Nemila. U samoj blizini lokacije, predviđene za gradnju

HE Vranduk, nalazi se pet vjekova stara istoimena tvrđava. Tvrđava je upisana na listu nacionalnih spomenika kao Graditeljska cjelina - Stari grad Vranduk. Potez Zenica - Nemila povezan je putnom i željezničkom infrastrukturom. Magistralni put M17 Zenica - Doboj prati rijeku Bosnu sa desne strane, a mostom Bosna V prelazi na lijevu obalu i ulazi u tunel. Dvostruki kolosijek željezničke pruge proteže se lijevom obalom i takođe ulazi u dva paralelna tunela. Pored pomenute infrastrukture, sa obje strane rijeke Bosne postoje saobraćajnice lokalnog značaja koje povezuju naselja. Obale rijeke Bosne na mjestu buduće akumulacije HE Vranduk su relativno strme i nepristupačne. Postojeća naselja smještena su nizvodno od planirane brane HE Vranduk. Zbog toga je broj objekata i površina u privatnoj svojini, izloženih uticaju buduće HE i otkupljenih u konačnom postupku eksproprijacije, sveden na minimum.

Tehničke karakteristike:

HE Vranduk je protočno postrojenje derivacionog tipa sa više objekata koji funkcionalno predstavljaju jednu cjelinu:

1. Akumulacija u koritu rijeke;
2. Ulazna građevina tunela sa opremom i pratećim sadržajima;
3. Dovodni tunel, račva i cjevovod, vodostan;
4. Kompleks objekata na lokaciji brane: brana sa četiri protočna polja smještena u koritu rijeke, deponija zatvarača uz lijevu obalu, mala hidroelektrana uz desnu obalu i riblja staza između male hidroelektrane i krajnjeg prelivnog polja;
5. Kompleks objekata na lokaciji glavne strojare: strojara sa odvodnim kanalima i prokopanim nizvodnim koritom, prostor sa predturbinskim zatvaračima, komandna zgrada, prateći objekti sa trafo boksovima i SF6 postrojenjem.

Odluke o investicionom ulaganju:

Na projektu HE Vranduk u toku pripreme izgradnje do sada je doneseno devet investicionih odluka za finansiranje prethodnih i pripremnih aktivnosti, te izgradnju, u ukupnom iznosu od 146,7 milijuna KM, od čega je realizovano 21,95 milijuna KM, a prema pregledu u nastavku:

R. br.	Broj i datum Odluke	Predmet Odluke	Iznos KM	Realizovano KM
1.	NO-06-7740-3.1./08 28.04.2008.	Finansiranje prethodnih i pripremnih aktivnosti za izradu investiciono tehničke dokumentacije za izgradnju HE Vranduk	1.885.000,00	1.884.999,39
2.	NO-37-9530-6./10 20.04.2010.	Finansiranje Programa prijateljskog okruženja sa Općinom Zenica u svrhu izgradnje HE Vranduk, u okviru prethodnih i pripremnih aktivnosti na izgradnji HE Vranduk	1.498.300,00	1.498.300,00
3.	U-01-17055/2012-58/14 19.06.2012.	Ulaganje u prethodne i pripreme aktivnosti na realizaciji projekta HE Vranduk na rijeci Boani, nabavka mjernih stanica	155.000,00	154.527,69

4.	NO-13877/12-13/26 01.06.2012.	Ugovor o koncesiji za HE Vranduk – jednokratna koncesiona naknada	2.268.963,99	2.268.963,99
5.	NO-32675/12-19/14 29.11.2012.	Pripremne aktivnosti na realizaciji projekta izgradnje HE Vranduk – rješavanje imovinsko-pravnih odnosa na lokaciji izgradnje	*2.600.000,00	1.367.254,73
6.	U-01-6274/13-100/6 04.03.2013.	Pripremne aktivnosti na realizaciji projekta izgradnje HE Vranduk na rijeci Bosni .- nabavka, izrada i revizija „plana upravljanja“ za održavanje nacionalnog spomenika Stari grad Vranduk i troškovi pokretanja upravnog postupka za sticanje odobrenja	250.000,00	246.552,06
7.	NO-12222/13-25/9 09.05.2013.	Izgradnja HE Vranduk	138.030.000,00	14.532.185,02
8.	NO-36182/18-85./7 20.12.2018.	Odluka o izmjeni Odluke o investicionom ulaganju u izgradnju HE vranduk, na rijeci Bosni broj: NO-12222/23-25/9, od 09.05.2013.		
9.	NO-12016/19-92./24 25.04.2019.	Odluka o izmjenama Odluke o investicionom ulaganju u izgradnju HE Vranduk, na rijeci Bosni broj: NO-12222/13-25/9, od 09.05.2013. i broj: NO-36182/18-85./7., od 20.12.2018.	**123.560.643,26	0,00
Ukupno			146.687.263,99	21.952.782,88

* Kolaudirano

** ne ulazi u ukupan zbir

Do sada realizovane aktivnosti:

- Idejni projekat, Studija uticaja na okoliš, Okolinska dozvola, Certifikat za priključak na EES;
- Ugovor i Program za prijateljsko okruženje;
- Elaborat za eksproprijaciju i Elaborat o određivanje granica javnog vodnog dobra;
- Elaborat Određivanje ekološki prihvatljivog proticaja i proračun proizvodnje prema Pravilniku iz 2013. godine;
- Plan upravljanja za održavanje nacionalnog spomenika Stari grad Vranduk;
- Elaborat kulturno-historijskog naslijeđa;
- Realizovan ugovor o geodetskim snimanjima za potrebe glavnog projekta;
- Studija-izbor tipa agregata, provjera i odabir tehničkog rješenja objekata za stabilan rad hidroelektrane u svim režimima rada;
- Terenski i laboratorijski pripremni geološki i geotehnički, geofizički i seizmološki istražni radovi za nivo glavnog projekta;
- Glavni projekt za izgradnju puta za Hanove;
- Geodetska snimanja i stabilizacija geodetskih tačaka za tehničke oskultacije;
- Urađen Elaborat nultog/zatečenog stanja svih pojedinačnih objekata u obuhvatu graditeljske cjeline Stari grad Vranduk; Studija nultog stanja okoliša;
- Okončana Eksproprijacija zemljišta/nekretnina u svrhu izgradnje HE Vranduk;
- Ishodovana Energetska dozvola HE Vranduk;

- Ishodovana vodna suglasnost za pripremne radove iz Načelnog odobrenja za građenje;
- Potpisan ugovor za projektovanje, isporuku opreme, izgradnju i puštanje u pogon HE Vranduk, početak realizacije 1.veljače 2016.godine;
- Rješenjem, broj:01-07-4016/2016 od 05.02.2016. godine je formiran Stručni tim za realizaciju II faze investicionog projekta- „Priprema i izgradnja HE Vranduk“ – izgradnja HE Vranduk, praćenje realizacije ugovora...;
- U lipnju 2017.godine, Investitor i Izvođač su uputili obostrane najave terminacije te nakon toga uputile pisma terminacije ugovora, uz ocjenu FIDIC Inženjera da je Ugovaračeva terminacija bez ugovornog osnova, a da je Investitorova terminacija osnovana usljed neispunjenih obveza Ugovarača;
- Od kolovoza 2017. do prosinca 2018. strane ulažu napore da prevaziđu spor oko prekida Ugovora i da se radovi nastave. Po osnovu postignutog Sporazuma o poravnanju i nastavku realizacije radova, kontaktirane banke sukreditori (EBRD i EIB).
- U svibnju 2018. godine EBRD dao suglasnost da radove nastavi inovirani JV, dok EIB u prosincu 2018. godine donosi odluku da ne podržava nastavak putem inoviranog JV;
- U periodu travanj-studen 2018. godine ishodovana je prethodna vodna suglasnost i Vodna suglasnost za uređenje desne obale korita rijeke Bosne od Agencije za vodno područje rijeke Save;
- U veljači 2019. godine završeni su radovi po nalogu Vodnog inspektora (postupanje prema Rješenju Federalne uprave za inspekcijske poslove) – Hitna zaštita desne obale rijeke Bosne od erozije koja se desila zbog lokalnog ubrzanja matice rijeke u uvjetima povišenih proljetnih vodostaja i prisustva zagata brane u koritu rijeke;
- U veljači Izvođač radova JV Strabag – KET je započeo proces demobilizacija gradilišta;
- Od siječnja do ožujka 2019. godine je završen proces nabavke i ugovaranja advokatske usluge i pripremljena dokumentacija za potrebe arbitražnog procesa;
- Donesena je izmjenjena IO sa finansiranjem projekta 100% iz vlastitih sredstava;
- Naplaćena je, kroz postupak na sudu u Beču, bankarska garancija za dobro izvršenje posla u iznosu od 5,7 milijuna EUR;
- Završena demobilizacija gradilišta po ugovoru sa STR/KET;
- Predat investitoru dnevnik demontaže gradilišta (ostao problem oštećenja lokalnog puta Vranduk-Koprivna, desna obala, u visini brane, što je Strabag odbio da sanira);
- EPBiH je provela nabavku i izvršila sanaciju oštećenog pojasa kosine puta Vranduk-Koprivna, nakon što je Strabag odbio da sanira, trošak će se potraživati kroz arbitražni postupak;
- Doneseno je Rješenje za pokretanje i provođenje novog postupka nabavke izvođača za izgradnju HE Vranduk;
- Podnesen zahtjev FMPU za izdavanje nove urbanističke suglasnosti za izgradnju HE Vranduk studeni 2019;
- Dana 15.05.2020.g. Povjerenstvo za nacionalne spomenika je dala negativno mišljenje, na usaglašenost predmetne izgradnje sa mjerama zaštite, propisanih

Odlukom o proglašenju „Graditeljske cjeline – Stari grad Vranduk u Vranduku, općina Zenica“ nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine;

-Dana 22.06.2020.godine, FMPU je, zbog negativnog mišljenja Povjerenstva za nacionalne spomenike, odbacilo Zahtjev investitora za izdavanje urbanističke suglasnosti;

-Pokrenut je upravni spor s ciljem poništenja Rješenja FMPU o odbacivanju Zahtjeva za izdavanje urbanističke suglasnosti za HE Vranduk;

Aktivnosti u toku:

-EPBiH je dostavila inicijativu nadležnom ministarstvu FMERI da se zaključcima Vlade FBiH omogući izdavanje urbanističke suglasnosti za HE Vranduk, pod uvjetima, obavezujućim za Investitora, koji ispunjavaju kriterije Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika.

-U toku je arbitražni proces pokrenut od Strabaga radi Investitorovog protesta Bankarske garancije za dobro izvršenje. Proces se vodi pred ICC tribunalom, potraživanje Strabag prema EPBiH je cca. 20 milijuna EUR, a potraživanje EPBiH prema Strabag je cca. 30 milijuna EUR.

-Izrada tenderske dokumentacije za nabavku izvođača za izgradnju HE Vranduk prema postupku ZJN.

Planovi za naredni period:

-Ishodovanje urbanističke suglasnosti za izgradnju HE Vranduk

-Objava tendera i izbor izvođača za realizaciju projekta izgradnje HE Vranduk

-Okončanje arbitražnog postupka sa prethodnim Izvođačem STR/KET.

Razlozi prekoračenja rokova definisanih u Ugovoru o koncesiji

Ugovor o koncesiji:

Datum potpisivanja	10.08.2012.godine	
Koncesioni period,	30 godina	počinje sa primjenom datumom njegovog potpisivanja
Jednokratna koncesiona naknada	2.268.963,99 KM	1,8% ukupne investicione vrijednosti projekta 126,01 milijuna KM prema Studiji ekonomske opravdanosti izgradnje HE Vranduk iz veljače 2010.
Datum uplate jednokratne koncesiona naknada	12.09.2012.godine	
Godišnju/tekuću koncesiona naknada za korištenje vodnog dobra za proizvodnju električne energije	2,43% od ukupnog godišnjeg prihoda ostvarenog prodajom proizvedene električne energije i pomoćnih usluga iz HE	prema Studiji ekonomske opravdanosti izgradnje HE Vranduk iz veljače 2010. - Prosječna godišnja proizvodnja 96,0 GWh
Naknada Komisiji za koncesije FBiH	7.500 KM/god	Obaveze izmirene do 31.12.2020.

Problemi u fazi izgradnje (nakon potpisa ugovora o izgradnji 01.02.2016.)

Tok realizacije ugovora o izgradnji – planirano / realizovano: Dana 08.01.2016. godine zaključen je Ugovor za izgradnju HE Vranduk između JP Elektroprivreda BiH, kao Investitora, i Konzorcijuma Strabag i Končar-KET, kao Izvođača, sa danom efektivnosti 01.02.2016. Ugovor obuhvata izradu glavnog projekta, izvođenje građevinskih radova, nabavku i ugradnju opreme, testiranje i puštanje u pogon HE Vranduk. U fazi realizacije projekta-ugovora, urađena je dokumentacija glavnog projekta koja prema nalazu revidenta nije zadovoljila. Završene su i tri faze pripremnih radova u okviru kojih je završena izgradnja pristupnih puteva, formirano gradilište sa izgradnjom gradilišnih platoa u rejonima brane i glavne strojare, potom gradilišni objekti za smještaj ljudi i roba, izvršena izgradnja zagata brane prve faze, te gradilišni priključci sa trafostanicama u rejonu glavne strojare i brane. Ukupna vrijednost realizovanih ugovornih aktivnosti, certificirano kroz deset privremenih situacija (IPC 1 -10) je u ukupnoj vrijednosti 3.736.814,96 EUR (bez pdv-a).

Okolnosti prekida Radova:

Sredinom lipnja 2017. godine Konzorcijski partner Strabag je izrazio intenciju za izlaskom iz ugovora te poduzeo konkretne korake u tom smjeru objavom prekida ugovora. Sve činjenice i pretpostavke ukazuju da je Strabag odlučio da izađe iz Ugovora jer je bio u značajnom kašnjenju u realizovanju obaveza iz Ugovora te nije pokazao interes da nastavi realizaciju projekta prema uvjetima potpisanog ugovora (cijena). Došlo je do prekida Radova i akcije Investitora u vidu prekida ugovora zbog neizvršavanja obaveza Ugovarača te protesta bankarskih garancija.

Hronologija:

- Ugovarač JV Strabag/KET u drugom kvartalu 2017. godine glasno izražava namjeru da neće nastaviti Radove bez „dogovora na višem nivou“ (s Vladom, Menadžmentom EPBiH, a što je van ugovorno djelovanje). Uprkos tome što ga Menadžment upućuje da svoja potraživanja realizuje kroz ugovorne procedure, Ugovarač to odbija te insistira kod Menadžmenta na Aneksu na Ugovor bez provođenja ugovornih procedura.
- Paralelno, Ugovarač uporno dostavlja Projektnu dokumentaciju L1D (Glavni projekat) koja nije usklađena sa Ugovornim zahtjevima, koju Delegirani FIDIC Inženjer za Reviziju Glavnog projekta i konsultant banke Studio Pietrangeli (s angažovanim licenciranim domaćim revidentom EI), kao takvu, ne odobrava.
- Ugovarač uporno odbija da dostavi ažurirani Program radova, te ne želi da koriguje Mjesečne izvješće u skladu sa instrukcijama FIDIC inženjera.
- Ugovarač ne želi da dostavi investitoru Fakturu za odobrenu privremenu situaciju u IPC 10, što je preduvjet da bi bila plaćena.
- Ugovarač 12. lipnja dostavlja najavu prekida Ugovora pod izgovorom „zbog neplaćanja certificiranih iznosa“.

- FIDIC inženjer i Investitor ukazuju ugovoraču da su razlozi njegovog prekida – neosnovani, jer nije dostavio fakturu na plaćanje, prema definisanoj proceduri plaćanja.
- Investitor 12. lipnja dostavlja Ugovoraču najavu prekida Ugovora jer Ugovarač odbija da ispuni obaveze iz ugovora, a sadržane u Inženjerovim Uputama za popravak (Notice to Correct), kao i iz razloga što Ugovarač krši Ugovor neosnovanom najavom raskida ugovora.
- Ugovarač šalje Pismo prekida ugovora, pod izgovorom „zbog neplaćanja certificiranih iznosa“.
- FIDIC inženjer proglašava ugovaračev prekid neosnovanim.
- Investitor šalje Prigovor Ugovoraču zbog neosnovanosti njegovog Pisma prekida
- Ugovarač ostaje pri prekidu ugovora.
- Investitor traži razjašnjenje od FIDIC Inženjera, koji konstatuje da uprkos tome što je ugovaračev raskid neosnovan, on očigledno ne želi nastaviti ugovor te je Investitoru jedino preostalo da raskine Ugovor zbog napuštanja ugovora od strane Ugovarača.
- 14. srpnja 2017. Investitor upućuje Pismo prekida ugovora ugovoraču.

Rješavanje spora i nastavak realizacije Projekta:

Investitor je pozvao Ugovarača da se vrati na realizaciju ugovornih obaveza, te je u kolovozu 2017. godine uputio ugovoraču i FIDIC Inženjeru na determinaciju finansijsko potraživanje prema Ugovoraču za slučaj da se ugovor ne nastavi. Kako bi izbjegao arbitražu, Ugovarač je pristupio pregovorima o nastavku realizacije ugovora. Postignut je načelni Sporazum o nastavku realizacije, na način da se ugovor prenese na inovirani JV; Končar/KET i novog građevinskog partnera koji po prijedlogu Ugovarača KET/STR mijenja Strabaga, a što dozvoljava ugovor FIDIC Yellow Book. Projekt bi se na taj način nastavio bez promjene ugovorne cijene i obima Radova, te uz prijateljsko poravnanje i razumnu odštetu investitoru zbog šteta uslijed kašnjenja u realizaciji.

Komunikacija sa Bankom radi dobijanja suglasnosti za nastavak realizacije radova

U smislu nastavka realizacije ugovora/Radova, dana 29.12.2017. godine EPBiH podnijela zahtjev bankama kreditorima (EBRD i EIB) da daju suglasnost na nastavak realizacije ugovora HE Vranduk sa izmijenjenim građevinskim partnerom na projektu i ostankom Končara u projektu kao novim liderom inoviranog JV, što je sporazumno dogovoreno između ugovornih strana.

Nakon ulaska u mirno rješavanje, sve strane su se usaglasile da se, dok traje sporazumno rješavanje, privremeno prolongiraju aktivnosti prema ICC u Parizu, U toku očekivanja odluka kreditora, strane su sporazumno, u više navrata prolongirale, rokove nastavka arbitražnog postupka, tj, slanja odgovora EP BIH na pokrenutu arbitražu i uplatu troškova predujma za arbitražni postupak (što je obaveza kojom je ICC obavezao Strabag).

Nakon ispunjavanja uvjeta koje su EBRD i EIB postavljali, i odgovora na više upita (što je uključivalo i angažman, ekspertnih mišljenje trećih lica), dana 29.05.2018. godine EBRD je putem no-objection pisma dao svoju suglasnost da se realizacija Radova nastavi sa inoviranim JV (Končar/EA). Polazeći od suglasnosti EBRD-a, i preporuke da se žurno nastave aktivnosti, dana 04.07.2018. godine potpisan je sa ugovaračima „Sporazum o poravnanju i nastavku realizacije projekta“ i „Ugovor - faza II“, uz uvjet stupanja na snagu da EIB da suglasnost i da inovirani JV pismeno iskaže spremnost za realizaciju Ugovora faza II.

Dana 04.07.2018. godine EIB je tražio od JP EP BiH da pošalje zahtjev za odobrenje nastavka projekta direktnim sporazumom sa inoviranim JV, nakon čega je dana 06.07.2018. godine EP BiH dostavila odgovarajući zahtjev EIB-u kojim je formalno ispunila ovaj njihov zahtjev, tražeći istovremeno suglasnost za nastavak Radova u skladu sa već donesenom odlukom EBRD.

EP BiH je, u periodu srpanj- studeni 2018. uputila više urgencija za ubrzanje procedure dobijanja odgovora od EIB-a.

Dana 05.12.2018. godine EIB je dostavio e-mail u kojemu obavještava EP BiH da menadžment EIB ne može odobriti nastavak realizacije putem direktnog sporazuma sa inoviranim JV.

U pismu EIB od 10.12.2018. godine objašnjeno je da EIB ne može dati no-objection iz razloga svojih procedura nabavki u dijelu koji se odnosi na direktno ugovaranje.

Status arbitraže

U skladu s odlukom o privremenoj mjeri Suda u Beču vezano za blokiranje protestovane bankarske garancije za dobro izvršenje. Strabag je u veljači 2018. godine pokrenuo arbitražu pred ICC u Parizu, u visini cca 6.5 milijuna EUR (tražio povrat bankarske garancije za dobro izvršenje u visini cca 5.7 milijun EUR te naveo određene operativne troškove), u nastavku sudskog postupka na sudu u Beču, bankarsku garanciju za dobro izvršenje posla EP BiH je naplatila u punom iznosu od 5.7 EUR.

U situaciji kada je EIB odbio dati suglasnost za nastavak radova i mirno razrješenje, dana 14.12.2018. godine je EP BiH putem ranije angažovanog advokatskog ureda iz Beča, bila prinuđena blagovremeno uputiti odgovor na arbitražu koju je pokrenuo Strabag, kao i protivtužbu po osnovu privremenog iznosa Claima 1 od cca 9.7 milijuna EUR, uz mogućnost daljeg potraživanja pretrpljene štete i izgubljenog profita u toku daljeg arbitražnog postupka, obzirom da u okolnostima dobijene negativne odluke EIB, postignuti sporazumi strana nisu stupili na snagu. Arbitražni proces je u toku, s procjenom trajanja cca 3 godine.

Planirane dalje aktivnosti na realizaciji Projekta

Problem ne nastavka radova i definitivnog raskida Ugovora sa JV STR/KET, iziskuje i vraćanje gradilišta u prvobitno stanje, što je Strabag i izvršio. U takvim okolnostima izgubljeni su do sada izvršeni Radovi, koji postaju predmetom potraživanja u arbitražnom procesu.

U nastalim okolnostima EPBiH je uputila pisma bankama kreditorima EBRD i EIB u kojima traži njihovo tumačenje dalje sudbine realizacije projekta HE Vranduk iz ugla banaka potencijalnih kreditora.

EPBiH je izmjenila Investicionu odluku o izgradnji HE Vranduk u dijelu koji se odnosi na izvore sredstava, te planirala finansiranje projekta 100% iz vlastitih sredstava.

Rizici za realizaciju Projekta

EPBiH je za potrebe izgradnje HE Vranduk ishodovala rješenje o urbanističkoj suglasnosti, a potom i načelno odobrenje za izgradnju složene građevine. Načelnom odobrenju je istekla važnost, budući da u roku važenja Odobrenja nije predat zahtjev za izdavanje Građevinske dozvole, a sve uslijed neispunjavanja obaveza odabranog Izvođača za izgradnju HE Vranduk.

JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo (EPBiH) se obratila 06.11.2019. godine Federalnom ministarstvu prostornog uređenja (FMPU) sa zahtjevom za izdavanje urbanističke suglasnosti za izgradnju HE Vranduk.

Federalno ministarstvu prostornog uređenja je 05.06.2020.godine, donijelo Rješenje o odbijanju zahtjeva, broj: UPI/03-23-2-343/19. Predmetno Rješenje FMPU je konačno i protiv njega nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor kod Kantonalnog suda u Sarajevu.

Shodno tome, EPBiH je pokrenula upravni spor podnošenjem Tužbe protiv Rješenja Federalnog ministarstva prostornog uređenja, broj: UPI/03-23-2-343/19 od 05.06.2020.godine, s ciljem poništenja donesenog Rješenja.

U postupku ishodovanja novog rješenja o urbanističkoj suglasnosti, FMPU je odbilo Zahtjev investitora za izdavanje urbanističke suglasnosti, zanemarujući činjenicu da je već jedanput izdato rješenje o urbanističkoj suglasnosti za HE Vranduk, a oslanjajući se na negativno mišljenje Povjerenstvo za očuvanje nacionalnih spomenika BiH. Povjerenstvo je mišljenja da planirani predmet izgradnje nije usaglašen sa mjerama zaštite, propisanim Odlukom o proglašenju „Graditeljske cjeline – Stari grad Vranduk u Vranduku, općina Zenica“ nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine.

Isti problem prevaziđen je nizom sporazuma na osnovu stručnog mišljenja Zavoda za zaštitu spomenika kulture zaključkom Vlade FBiH u prethodnom postupku 2011. godine.

EPBiH smatra da izneseno mišljenje Povjerenstva ne smije dovesti do odbacivanja Zahtjeva za izdavanje rješenja o urbanističkoj suglasnosti za izgradnju Hidroelektrane Vranduk, čime bi bila dovedena u pitanje realizacija / izgradnja, kao i odredbe više odluka Vlade Federacije Bosne i Hercegovine:

- Odluka o proglašenju javnog interesa, pristupanju pripremi izgradnje elektroenergetskih objekata, izboru strateških partnera i pristupanju dodjeli koncesija, („Službene novine FBiH“), br. 60/06,
- Odluka o proglašenju javnog interesa i pristupanju pripremi i izgradnji prioriternih elektroenergetskih objekata, Službene novine FBiH, broj 8/10,
- Odluka o pripremi i izgradnji HE Vranduk 23 MW, na rijeci Bosni, („Službene novine FBiH“), br.13/10, 34/11,

- Odluka o davanju suglasnosti za pristupanje postupku dodjele koncesije za izgradnju HE Vranduk 23 MW, na rijeci Bosni, („Službene novine FBiH“), br. 13/10, 34/11,
- Odluka o dodjeli koncesije za izgradnju HE Vranduk 19,62 MW, na rijeci Bosni i utvrđivanju koncesione naknade za tu koncesiju, („Službene novine FBiH“), br. 62/11,
- Odluka o davanju suglasnosti za zaključenje Ugovora o koncesiji za HE Vranduk, („Službene novine FBiH“), br. 7/12.

Odlukama je naglašeno opredjeljenje vlade FBiH ka održivom razvoju elektroenergetskog sektora, dugoročnog osiguranja električne energije, zadovoljavanju vlastitih potreba, pokrivanja budućeg deficita električne energije koji će nastati usljed izlaska iz pogona starih postojećih termoblokova i EU standarda zaštite okoliša amanjena emisija i povećanja udjela proizvodnje i potrošnje iz obnovljivih izvora.

U datim okolnostima, EPBiH će sagledati vrijeme realizacije Projekta, te inicirati odgovarajući Anex na Ugovor o Koncesiji koji bi obuhvatio period potreban za realizaciju projekta HE Vranduk kroz novi postupak nabavke kao i pogon projekta HE Vranduk u koncesionom periodu od 30 godina.

3.3.2. „HE JANJIĆI“

Nakon obilaska koncesionara i sačinjenog Zapisnika o praćenju – nadzoru izvršenja Ugovora o koncesiji HE Janjići, a obzirom da JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo dugo nije imala nikakvih aktivnosti na lokacijama za HE Janjići zatraženo je da Koncesionar dostavi detaljan izvješće o statusu koncesionog projekta. JP Elektroprivreda BiH je dana 01.02.2021. godine dostavila Izvješće, br: 07-3441/2021. Sadržaj Izvješća je u nastavku:

Lokacija

Objekti buduće „HE Janjići“ projektovani su na potezu rijeke Bosne između ušća rijeke Lašve u rijeku Bosnu i naselja Janjići, na teritoriji gradskog područja Zenica. Tehničko rješenje prikazano kroz Idejni projekat urađeno je na osnovu prethodne tehničke i druge dokumentacije, raspoloživih podloga (geoloških, hidroloških, geodetskih) provedenih istraživanja, konturnih uvjeta i ograničenja.

Osnovne tehničke karakteristike HE Janjići prema Idejnom projektu iz 2016. godine

HE Janjići je protočni tip postrojenja (u odnosu na režim rada) i pribranski tip (u odnosu na položaj strojare). Procijenjena investicija 109.786.181,31 KM.

Investicione odluke

Investiciona odluka	Datum donošenja	Rok realizacije	Investiciona vrijednost (KM)	
NO-30991/10-47/2	30.12.2010.	30.06.2012.	1.401.731,00	
	Aktivnost		Vrijednost	Realizacija
1.	Studija izvodljivosti HE Janjići		1.123.623,17	realizovano
2.	Geološko geotehnička istraživanja		228.362,50	realizovano
3.	Ostalo		38.225,45	realizovano
	3.1. nabavka geoloških planova		855,00	realizovano
	3.2. revizija projekta istražnih radova		5.980,00	realizovano
	3.3. nadzor nad izvođenjem geoloških radova		2.036,80	realizovano
	3.4. postavljanje automatske hidrološke stanice		5.925,00	realizovano
	3.5. vodomjerne letve		4.155,00	realizovano
	3.6. administrativni troškovi		28.000,31	realizovano
	UKUPNO		1.398.946,78	realizovano
Investiciona odluka	Datum donošenja	Rok realizacije	Investiciona vrijednost (KM)	
NO-35941/12-20/5	26.12.2012.	31.12.2016.	2.000.000,00	
	Aktivnost		Vrijednost	Realizacija
1.	Izrada idejnog projekta		465.350,00	realizovano
2.	Revizija Idejnog projekta		125.000,00	realizovano
3.	Studija nultog stanja i Studija o procjeni uticaja na okoliš		386.459,53	realizovano
4.	Elaborat o eksproprijaciji		19.800,00	realizovano
5.	Troškovi po kreditu		946.947,72	realizovano
6.	Ostalo		47.079,95	realizovano
	UKUPNO		1.990.637,20	realizovano
Investiciona odluka	Datum donošenja	Rok realizacije	Investiciona vrijednost (KM)	
NO-12083/14-37/9	24.4.2014.	30.06.2014.	1.572.096,00	
	Aktivnost		Vrijednost	Realizacija
1.	Uplata koncesione nakande		1.572.096,00	realizovano
	UKUPNO		1.572.096,00	realizovano
Investiciona odluka	Datum donošenja	Rok realizacije	Investiciona vrijednost (KM)	
NO-35702/20-37/5.2.	17.12.2020.	31.12.2021.	1.250.000,00	
	Aktivnost		Vrijednost	Realizacija
1.	Finansiranje programa prijateljskog okruženja		1.250.000,00	

	UKUPNO	1.250.000,00	
--	--------	--------------	--

Ukupno za odluke predračunske vrijednosti	6.223.827,00	KM
Ukupno realizovano	4.911.424,30	KM

Realizovane aktivnosti

- Studija izvodljivosti HE Janjići sa istražnim radovima
- Ugovor o koncesiji za izgradnju HE Janjići
- Idejni projekat HE Janjići, revizija Idejnog projekta HE Janjići
- Ugovor o kreditu u vrijednosti od 30 milijuna EUR za izgradnju HE Janjići, sa KfW Bankom
- Elaborat o eksproprijaciji na lokalitetu HE Janjići
- Pribavljena pravomoćna okolinska dozvola
- U ponovljenom postupku pribavljena Prethodna vodna suglasnost
- Ishodovano načelno odobrenje za građenje složene građevine HE Janjići
- Elaborat tehničkog rješenja priključka HE Janjići na prienosnu mrežu na osnovu čega su dobijeni uvjeti za priključak.

Aktivnosti u toku

- Priprema tendera za izbor konsultanta, projektanta i revidenta Glavnog projekta prema procedurama kreditora KfW;
- Priprema investicione odluke i imenovanje tima za provođenje postupka rješavanja imovinsko-pravnih odnosa.

Plan za naredni period

- Provođenje postupka rješavanje imovinsko-pravnih odnosa;
- Objava tendera, evaluacija ponuda i izbor konsultanta, projektanta i revidenta Glavnog projekta prema procedurama kreditora KfW;
- Praćenje ugovora za izradu Glavnog projekta;
- Objava tendera, evaluacija ponuda i izbor isporučioaca opreme, izvođača radova, nadzora u skladu sa odlukom o načinu realizacije projekta;

Rizici

Gradsko vijeće Grada Zenica, većinom glasova vijećnika, na 2. sjednici održanoj 28.12.2020. godine, utvrdilo javni interes za izgradnju HE Janjići na rijeci Bosni u cilju provođenja potpune eksproprijacije nekretnina za potrebe izgradnje, i to 41 mjesec od podnošenja Prijedloga a za utvrđivanje javnog interesa. Za provođenje postupka eksproprijacije neophodno je donošenje Investicione odluke od strane Nadzornog odbora Društva.

Odluka o utvrđenju javnog interesa za izgradnju HE Janjići na rijeci Bosni u cilju provođenja potpune eksproprijacije nekretnine za potrebe, izgradnjem Gradskog vijeća Grada Zenice, podliježe ovjeri pravomoćnosti, početkom veljače mjeseca 2021. godine, nakon čega slijedi primjena Odluke.

Rizik za provođenje planiranog postupka rješavanja imovinsko-pravnih odnosa na nekretninama koje će zahvatiti objekti HE Janjići predstavlja iskazano

protivljenje izgradnji HE Janjici lokalnog stanovništva predvođenog predstavnicima mjesnih zajednica uz podršku nevladinih organizacija. Informacija o aktivnostima na pripremi izgradnje HE Janjici i aktuелnoj situaciji upućena je Vladi FBiH, te zatražen stav po istom.

U datim okolnostima, EPBiH će sagledati vrijeme realizacije Projekta, te inicirati odgovarajuće Aneksе na Ugovor o Koncesiji koji bi obuhvatio period potreban za realizaciju projekta pripreme i izgradnje HE Janjici kao i pogon HE Janjici u koncesionom periodu od 30 godina.

3.3.3. „Banja Ilidža“ d.o.o. Sanski Most

Ovim ugovorom Davalac koncesije daje, a Korisnik koncesije preuzima koncesiju za eksploataciju izvora termalne vode banje „Sanska Ilidža“ u Sanskom Mostu.

Ugovor o koncesiji, broj: 01-02-2906/11 od 02.10.2001. godine, zaključen između „Erving SM d.o.o.“ Sanski Most kao koncesionara i Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva kao koncesora,

-Aneks 1. Ugovora, broj: 01-02-2906-1/11, od 17.07.2012. godine

-Ugovor o prijenosu koncesije za eksploataciju izvora termalne vode banje „Sanska Ilidža“, broj: 01-02-2906-2/12, od 10.06.2013. godine

- Aneks 2. Ugovora o koncesiji, broj: 07-1-25/2-709-6/17 od 14.03.2019.godine Ugovor o koncesiji potpisan sa rokom važenja do 24.11.2021. godine.

Napomena: na 310. sjednici vlade FBiH održanoj dana 07.04.2022. godine donijeta je Odluka kojom se daje suglasnost Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva za potpisivanje Aneksa 3. Ugovora o koncesiji za eksploataciju izvora termalne vode Banje „Sanska Ilidža“ u Sanskom mostu, kojim se ugovor o koncesiji produžava za 10 godina.

Dana 16.06.2021. godine izvršen je uvid u rad navedenog koncesionara i izvršenja ugovornih obaveza.

Osnovica za utvrđivanje godišnje (tekuće) koncesione naknade za eksploataciju termalne vode iznosi 2,22% od ukupnog godišnjeg prihoda ostvarenog od obavljanja koncesione aktivnosti (prihod ostvaren eksploatacijom termalne vode) iskazan u glavnoj knjizi i pomoćnim knjigama, kao i podaci utvrđeni nadzorom i provjerom rada korisnika koncesije. Visina ostvarenog prihoda od obavljanja koncesione djelatosti treba biti potvrđena u godišnjem izvješću o reviziji finansijskih izvješća neovisnog revizora angažovanog od strane korisnika koncesije.

Koncesiona naknada za 2021. godinu nije uplaćena.

Zdravstveno rekreacioni centar je stavljen u funkciju, radi sa objektima prve i druge faze.

Koncesionar ispunjava ugovorom utvrđene obaveze mjere zaštite zdravlja ljudi, zaštite okoline i imovine drugih lica, te vrši redovitu kontrolu higijenske ispravnosti termalne vode, u skladu sa vežećim propisima, kao i kontrolu stanja izvorišta objekta, uređaja i opreme u skladu sa važećim propisima.

3.3.4. „CIPREX“ d.o.o. Velika Kladuša

Ovim ugovorom Davalac koncesije daje, a Korisnik preuzima pravo na koncesiju za eksploataciju izvora termalne vode sa bunara Š – 1 „Šumatac“, u mjestu Donji Purići, općina Velika Kladuša.

Ugovor o koncesiji, broj: 01-02-184/02 od 22.03.2002. godine, za eksploataciju izvora termalne vode sa bunara Š-1 Šumatac, Donji Purići, Velika Kladuša, zaključen između „CIPREX“ d.o.o. Velika Kladuša kao koncesionara i Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva kao koncesora.

- Anex 1. Ugovora o koncesiji, broj: 05-25-39/07 od 15.03.2007. godine,
 - Anex 2. Ugovora o koncesiji broj: 01-02-184-1/11,
 - Anex 3. Ugovora o koncesiji, broj: 07-1-25/4-1296-10/19 EK od 05.05.2020.god.
- Ugovor o koncesiji potpisan sa rokom trajanja od 30 godina.

Dana 16.06.2021 godine izvršen je uvid u rad navedenog koncesionara i izvršenja ugovornih obaveza.

Ukupna odobrena količina crpljenja vode je 0,1 l/s. Koncesionar ne crpi odobrene količine vode, jer nije stavio u funkciju objekat punionice. Po Anexu 3. Ugovora o koncesiji za eksploataciju izvora vode, sa bunara Š-1 „Šumatac“ korisnik koncesije je dužan da stavi u funkciju objekat punionice u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu Anexa 3., a što će biti predmet provjere pri sljedećoj kontroli.

Korisnik koncesije je bio dužan na ime garancije stavljanja u pogon objekta punionice uplatiti iznos od 1,5% od vrijednosti ukupne investicije izgradnje tih objekata iskazane u Inoviranoj Studiji ekonomskoj opravdanosti, a što iznosi 2.331,00KM, u roku od 30 dana od dana potpisivanja Anexa 3. u proračun Federacije BiH. Uplata izvršena 13.07.2021. godine. Koncesiona naknada za 2021. godinu nije uplaćena.

Ugovorom su predviđene obaveze koncesionara da preduzima mjera zaštite života zdravlja životinja i ljudi, zaštite okoline i imovine drugih lica, te vršiti redovite kontrole higijenske ispravnosti termalne vode, u skladu sa važećim propisima, kao i kontrolu stanja izvorišta objekta, uređaja i opreme u skladu sa važećim propisima, a što se uredno i vrši.

3.3.5. „OAZA“ d.o.o. Tešanj

Ovim ugovorom Davalac koncesije daje a Korisnik preuzima pravo koncesije za crpljenje mineralne vode na lokalitetu Crni vrh, izvorište Kiseljak, općina Tešanj.

Ugovor o koncesiji, broj: 07-25-630/99, od 26.02.1999. godine, zaključen između „OAZA“ Tešanj - kao koncesionara i Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, kao koncesora.

- Aneks 1. Ugovora o koncesiji, broj: 01-25-2367/12 od 28.11.2012. godine
 - Aneks 2. Ugovora o koncesiji, broj: 01-25-2367-1/12 od 11.03.2015. godine
 - Aneks 3. Ugovora o koncesiji, broj: 07-25-01/4-330-7/18 od 13.07.2018.godine
 - Aneks 4. Ugovora o koncesiji, broj: 07-25-01/4-1925-6/18 od 08.01.2019.godine
- Ugovor o koncesiji potpisan sa rokom trajanja od 30 godina.

Dana 29.07.2021. godine izvršene je provjera i nadzor rada koncesionara od strane predstavnika Povjerenstva za koncesije Federacije i utvrđeno je da Koncesionar ispunjava u cjelosti odredbe potpisanog ugovora.

Odobrena količina crpljenja vode je 0,33 l/s.

Koncesiona nakada za 2021. godinu uplaćena u iznosu od 54.578,95 KM

Godišnji honorar Komisiji za koncesije je plaćen u iznosu od 2.000,00 KM.

Koncesionar ispunjava odredbe Ugovora kojim se utvrđene obaveze preduzimanje mjera zaštite života i zdravlja ljudi, zaštite okoline i imovine drugih. Redovito se provode kontrole higijenske ispravnosti vode, kontrolu stanja eksploatacije bušotine i kontrolu ostalih uređaja i objekata.

3.3.6. JKP „VIK Zenica“ d.o.o. Zenica

Ovim ugovorom Davalac koncesije daje, a Korisnik koncesije preuzima pravo na korišćenje vode sa izvorišta Kruščica, Babina rijeka, Strmešnjak i Klopče za javno snabdjevanje vodom Zenice i Viteza.

Ugovor o koncesiji, broj: 01-02-473/02 od 28.08.2002. godine za korištenje vode sa izvorišta Kruščica, Babina rijeka, Strmešnjak i Klopče za javno snabdjevanje vodom Zenice i Viteza je zaključen između JKP „Vodovod i kanalizacija“ doo Zenica kao koncesionara i Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva kao koncesora.

Anexa I Ugovora o koncesiji između koncesora i koncesionara od 2013.godine.

Koncesija za zahvatanje vode se daje na vrijeme od 40 godina.

Dana 14.12.2021.godine izvršena je provjera i nadzor rada koncesionara od strane predstavnika Povjerenstva za koncesije Federacije BiH i utvrđeno je sljedeće:

Ukupna odobrena količina crpljenja vode je 735 l/s (ukupno za sva četiri izvorišta), a koncesionar ne crpi količine u skladu sa navedenim članom.

Korisnik koncesije je dužan sa izvorišta Kruščica za potrebe javnog snabdijevanja vodom općini Vitez redovito isporučavati vodu u količini ne manjoj od 23 % od 520 l/s, to jest 120 l/s, a što uredno ispunjava.

Korisnik koncesije dužan je na izvorištu „Kruščica“ i na njenoj stanici u Vitezu da vrši održavanje uređaja (vodomjera) za mjerenje količina zahvaćene vode, kao i vode koja se usmjerava u transportne cjevovode do distributivnih rezervoara vodovoda Zenica i vodovoda Vitez, kao što je i izvršeno.

Koncesiona naknada u 2021. godini uplaćena u iznosu od 29.891,32 KM.

Ugovorom su utvrđene obaveze preduzimanje mjera zaštite života i zdravlja ljudi, zaštite okoline i imovine drugih, te druge mjere zaštite kao što su: kontrola higijenske ispravnosti vode, kontrola stanja izvorišta i kontrola ostalih uređaja i objekata.

3.3.7. JP RV „Plava voda“ d.o.o. Travnik

Ovim ugovorom Davalac koncesije daje, a Korisnik koncesije preuzima pravo na korišćenje vode izvorišta „Plava voda“ u Travniku za javno snabdijevanje vodom općina Travnik, Novi Travnik, Vitez, Busovača i Zenica.

Ugovor o koncesiji je zaključen između JP Regionalni i vodovod „Plava voda“ Travnik kao koncesionara i Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, kao koncesora, broj: 01-02-1234/00 od 30.06.2000.godine).

- Aneks I Ugovora o koncesiji, broj: 05-25/6-209-30/11 od 14.12.2011.godine

- Aneks II Ugovora o koncesiji, broj: 07-1-25/3-10-5/14 od 15.05.2014.godine.

- Aneks III Ugovora o koncesiji, broj: 07-1-25/4-1164/18, od 19.01.2019. godine.

Ugovor o koncesiji potpisan sa rokom trajanja od 30 godina.

Dana 29.12.2021. godine sa početkom u 10:00 sati, od strane Povjerenstva za koncesije Federacije BiH, je obavljena kontrola izvršenja Ugovora o koncesiji za korištenje vode izvorišta „Plava voda“ u Travniku, za javno snabdijevanje vodom Općina Travnik, Novi Travnik, Vitez, Busovača i Grada Zenice.

Iz pregleda i sagledavanja dostignutog stepena radova slijedi kratak presjek trenutne realizacije ovog koncesionog Projekta. Što se tiče kreditnih sredstava za realizaciju projekta Plava voda, a koja se trebaju dobiti od strane Europske banke za obnovu i razvoj (EBRD) u vrijednosti od 11 milijuna Eura i Razvojne banke Vijeća Europe (CEB) u vrijednosti od 11 milijuna Eura, situacija je sljedeća:

EBRD kredit

Nabavka nadzora nad radovima je privedena kraju, te je 25.07.2021.godine JP RV „Plava voda“ održalo sastanak sa izabranom konsultantskom firmom Ipsa institut – Institut IGH. Međutim, banka EBRD je Ugovorom o zajmu propisala uvjete koji kažu da za povlačenje Ugovorom kreditnih sredstava trebaju biti ispunjene još dvije stavke, a to su:

- 1) Projektni entitet (JP RV „Plava voda“ d.o.o Travnik) će banci dostaviti izvješće o provedbi akcionog plana preseljenja (nakon provedenog postupka eksploatacije)
- 2) Projektni entitet (JP RV „Plava voda“ d.o.o Travnik) će Banci dostaviti kopiju Ugovora kao dokaz mobilizacije kvalifikovanih konsultanata s relevantnom stručnošću kako bi pomogli u provedbi projekta i vršili nadzor nad radovima. Shodno tome, ugovor sa nadzorom će biti efektivan tek nakon provedenog postupka eksproprijacije.

CEB kredit

Niz ugovora između Države BiH, Federalnog ministarstva finansija, SBK, ZDK, Općina Travnik, Novi Travnik, Busovača i Grada Zenice, a koji su bili uvjet za efektivnost kreditnih sredstava banke CEB su usaglašeni i potpisani. Uzorak Spesimena ovlaštenih osoba za povlačenje sredstava kredita pripremljen je i prihvaćen od strane banke CEB, što je u konačnici dovelo do ispunjenja svih uvjeta, te je banka CEB službeno proglasila efektivnost kredita dana 18.10.2021.godine. Potom je, javno preduzeće JP RV „Plava voda“ pokrenulo proceduru povlačenja prve tranše FMF-u dana 19.10.2021. godine. Nakon daljnjih standardnih procedura na relaciji FMF – Ministarstvo trezora BiH – CEB, JP RV „Plava voda“ je informirano da će prva traša CEB kredita dospjeti početkom siječnja 2022. godine. Ovim se otvara prostor za pokretanje postupka eksproprijacije, tako da je JP RV „Plava voda“ 29.12.2021. godine objavilo Javni oglas za sporazumno pribavljanje nekretnina u dnevnim novinama i oglasnim tablama općina.

Sida grant sredstva

Ranije je potpisan i ratificiran Ugovor o grantu (Projekat regionalni vodovod Plava voda) između BiH i EBRD, koji se odnosi na investicioni grant (2 milijuna eura) iz

programa Sida-EBRD II program za komunalni okoliš i klimu, kao i Supsidijarni ugovor o grantu između BiH i Federacije BiH i Podugovori o grantu između Federacije BiH i općina: Travnik, Novi Travnik, Busovača, Grad Zenica. Naposljetku je od strane Ministra pravde BiH doneseno Pravno mišljenje nakon čega je EBRD potvrdio efektivnost Sida granta 12.10.2021. godine.

Za drugi dio Sida granta u iznosu od 500.000 Eura a koji će služiti za finansiranje konsultantskih usluga, potpisan je Ugovor o grantu EBRD i JP RV „Plava voda“ 14.10.2021. godine.

Nabavka konsultantskih usluga je privedena kraju, te je 20.12.2021. godine održan sastanak sa odabranim konzorcijem firmi Seureca – Enova – PPG – Zavod za poljoprivredu. Potpisivanje ugovora se planiralo u drugoj polovici siječnja 2022. godine.

Sida grant sredstva u iznosu od 2,5 milijuna Eura će služiti za finansijsko i operativno jačanje JKP-ova i obnovu postojeću vodovodne mreže.

Nadalje, Koncesionar je još jednom podsjetio komisiju za koncesije o najvažnijim aktivnostima koje su se provele po pitanju realizacije projekta „Plava voda“, a to su:

- Okvirni Sporazum o zajmu je potpisan između BiH i Razvojne banke vijeća europe (CEB), dana 11.05.2018. godine u Sarajevu i 16.05.2018. godine u Parizu
- Ratifikacija Okvirnog sporazuma o zajmu za projekat „Plava voda“, Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori, br. 17/18;
- Aneks III Ugovora o koncesiji za korištenje vode izvorišta „Plava voda“ u Travniku za javno snadbijevanje vodom Općina Travnik, Novi Travnik, Vitez, Busovača i Zenica je potpisan između JP RV „Plava voda“ d.o.o Travnik kao korisnika koncesije i Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, kao davaoca koncesije dana 19.01.2019. godine.
- Ugovor o grantu (Projekat regionalni vodovod „Plava voda“) je potpisan između BiH i EBRD, dana 20.11.2019. godine, koji se odnosi na investicioni grant programa Sida EBRD II program za komunalni okoliš i klimu;
- Odluka o prihvatanju zaduženja FBiH po Okvirnom sporazumu zajmu za Projekat „Plava voda“ („Službene novine FBiH“, br. 57/20)
- Ratifikacija Ugovora o grantu za projekat „Plava voda“ („Službene glasnik BiH - Međunarodni ugovori“, br. 9/20)
- Supsidijarni ugovor o grantu između BiH i FBiH je potpisan dana 24.11.2020. godine.
- Podugovori o grantu između FBiH i općina: Travnik, Novi Travnik, Busovača, Vitez, Grad Zenica su potpisani dana 27.11.2020. godine.
- Odluka za utvrđivanje javnog interesa donešena na sjednici vlade FBiH dana 04.11.2021. godine.

Trenutno je u pripremi druga faza tendera za nabavku Izvođača radova regionalnog vodovoda „Plava voda“. Očekuje se da će u 2022. godini proces eksproprijacije biti priveden kraju, a potom i dodjeljen ugovor za izvođenje radova

za izgradnju regionalnog vodovoda „Plava voda“ čime bi Projekat dobio puni kapacitet realizacije.

U toku je proces ažuriranja dokumentacije potrebne za dobijanje građevinske dozvole i obnova okolišne dozvole u skladu sa novim zakonom zaštite okoliša.

4. POTENCIJALNE KONCESIJE

4.1. Dodjela potencijalnih koncesija u zajedničkoj nadležnosti države BiH i Federacije Bosne i Hercegovine

Prema zakonu o koncesijama BiH („Službeni glasnik BiH”, br. 32/02) u slučaju da se koncesiono dobro prostire na FBiH i Republiku Srpsku i to za osiguranje infrastrukture i usluga, eksproprijacije gospodarskih resursa i objekata koji služe njihovom iskorištavanju financiranju, projektovanju, izgradnji i održavanju, Povjerenstvo za koncesije djeluje u svojstvu Zajedničke povjerenstva za koncesije.

U tom slučaju Zajednička povjerenstvo za koncesije se prema Zakonu o koncesijama BiH sastoji od sedam (7) članova. Tri članka su iz Povjerenstva za koncesije BiH a ostali članovi su iz Povjerenstva za koncesije FBiH, Republike Srpske iz povjerenstva Brčko Distrikta.

Trenutno su formirane tri zajedničke Povjerenstva za koncesije, na nivou države Bosne i Hercegovine. U dvije zajedničke povjerenstva uključeni su i članovi Povjerenstva za koncesije Federacije BiH, i to za HE „NOVAKOVIĆI” i HE „ZAPEČE” na rijeci Ugar, koja se u tom dijelu hidrocentrala nalazi na liniji dva entiteta. U treću zajedničku komisiju koja je formirana na nivou BiH i odnosi se na HE „BUK BIJELA” nisu uključeni članovi Povjerenstva za koncesije Federacije BiH.

Obzirom da su se predstavnici iz Povjerenstva za koncesije Republike Srpske odazvali samo na prve dvije sjednice i da u daljem radu nisu htjeli učestvovati, aktivnosti na ova dva koncesiona projekta od strane zajedničke povjerenstva nisu nikada završeni, a Povjerenstvo nije nikada završila svoj rad niti je ista rasformirana.

4.2. Dodjela potencijalnih koncesija u Federaciji Bosne i Hercegovine

Vlada Federacije BiH je ranije, a u vezi koncesioniranja određenih projekata donijela više odluka koje još nisu realizirane, te s tim u vezi, a u nadi njihove realizacije, u ovom dijelu Izvješća obrađuju se potencijalne koncesije.

4.2.1. HE BEGOV HAN ukupne snage 9,8 MW, u općini Žepče

Aktom broj: UP/I-05-17-549/18 od 25.09.2019. godine, Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije (FMERI) je od Povjerenstva za koncesije Federacije BiH zatražilo Odluku o ovlaštenju za pregovore o dodjeljivanju koncesije za Begov Han Gospodarskom društvu „DVORAC ENERGIJE” d.o.o. Kiseljak u općini Žepče. Prije donošenja navedene odluke Povjerenstvo je upriličilo sastanak sa predstavnicima koncesora - FMERI, koncesionara i predstavnika lokalne zajednice, općine Žepče, na kome je prezentiran projekat koji je predmet koncesije. Na sjednici Povjerenstva dana 30.11.2019. godine, donijeta je Odluka broj: 01-2- 49-2-90-14/18, kojom se Federalnom ministarstvu

energije, rudarstva i industrije daje ovlaštenje za pregovore sa ponuđačem DVORAC ENERGIJE d.o.o. Kiseljak za dodjelu koncesije na osnovu samoinicijativne ponude za objekat HE BEGOV HAN ukupne snage 9,8 MW, u općini Žepče.

Povjerenstvo za koncesije Federacije BiH je smatrala da nema smetnji za davanje odobrenja za pregovore i da Koncesor – Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije može pokrenuti postupak pregovaranja sa ponuđačem. Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije aktom broj UP/I -05-17-549/18 od 23.07.2020. godine dostavilo je Završni zapisnik o pregovorima sa DVORAC ENERGIJA d.o.o Kiseljak. Na osnovu članka 38. Pravila o postupku dodjele koncesija, Povjerenstvo za koncesije je u obavezi da uradi analizu i provjeru elemeneta iz zapisnika i dokumentacije u vezi pregovaranja po samoinicijativnoj ponudi i nakon toga davanja prijedloga Vladi Federaciji Bosne i Hercegovine za dodjelu koncesije samoinicijativnom ponuđaču ili provođenje postupka javnog pozivanja propisanog Zakonom.

4.2.2. Izgradnja Hidroelektrana HE Glavatičevo, 3x9,5 MW, HE Bjelimići, 2x50 MW i PHE Bjelimići 2x300 MW – sve na gornjem toku rijeke Neretve

Vlada BiH je na svojoj sjednici donijela Odluku broj: 553/06, kojom je proglasila javni interes, pristupanju pripremi izgradnje elektroenergetskih objekata, izboru strateških partnera i pristupanju dodjeli koncesija, (Odluka objavljena u Službenim novinama FBiH br. 60/06 od 11.10.2006. godine). U tom dokumentu Vlada BiH utvrđuje da postoji javni interes za izgradnju Hidroelektrana. Vlada FBiH obavezala se da će pristupiti dodjeli koncesije za izgradnju Hidroelektrana na osnovu samoinicijativne ponude INTRADE ENERGIJA d.o.o. Sarajevo, a u skladu sa članom 28. Zakona o koncesijama.

Obzirom da su pregovori sa koncesionarom Intrade energija doo Sarajevo prekinuti, vlada FBiH je na svojoj 277. Sjednici održanoj 19.08.2021. godine donijela Odluku o izmjenama i dopuni Odluke o proglašenju javnog interesa, pristupanju pripremi izgradnje elektroenergetskih objekata, izboru strateških partnera i pristupanju dodjeli koncesija, a kojom Odlukom se pristupa dodjeli koncesije putem samoinicijativne ponude za izgradnju, po osnovu samoinicijativne ponude JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo.

Vlada FBiH je ovlastila Federalno ministarstvo za energiju, rudarstvo i industriju (u daljnjem tekstu „Ministarstvo“) da kao koncesionar pripremi okvir za pregovore sa ponuđačem i za postupak dodjele koncesije za Hidroelektrane, a prije početka pregovora Ministarstvo mora dobiti mišljenje Povjerenstva za koncesije.

4.2.3. Crpna hidroelektrana (CHE) „Vrilo“

Vlada FBiH je donijela Odluku o proglašenju javnog interesa, pristupanju pripremi izgradnje elektroenergetskih objekata, izboru strateških partnera i pristupanju dodjeli koncesija, V broj 553/2006 od 28.09.2006. godine („Službene novine FBiH“ br. 60/06) i Odluku o proglašenju javnog interesa, pristupanju pripremi i izgradnji prioriternih elektroenergetskih objekata u FBiH V. broj: 98/2010 od 15.02.2010. godine („Službene novine FBiH, br. 08/10), proglasila javni interes za izgradnju elektroenergetskih objekata u FBiH.

Parlament FBiH donio je Odluku o prihvatanju zaduženja po sporazumu o zajmu i projektu između Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW), Bosne i Hercegovine, FBiH, i Javnog poduzeća „Elektroprivreda Hrvatske Zajednice Herceg – Bosne“ d.d. Mostar, broj: 01-02-02-327/14, od 16.06.2014. godine („Službene novine FBiH, br. 51/14) u iznosu od 100 milijuna EUR-a za izgradnju crpne Hidroelektrane Vrilo.

U tački VIII odluke o proglašenju javnog interesa, pristupanju pripremi i izgradnji prioriteta elektroenergetskih objekata u FBiH, V. broj 98/2010 godine od 15.02.2010. godine („Službene novine FBiH, br. 08/10), utvrđeno: „za objekte iz tačke III, IV V, VI i ove Odluke, a koji obavezi podliježu obavezi dodjele koncesije, pristupit će se postupku dodjeli iste, u skladu sa važećim zakonima o koncesijama, nosiocima aktivnosti iz tačke III, IV, V, VI, VII ove Odluke.

Tačkom I Odluke o pripremi i izgradnji CHE „Vrilo“ („Službene novine FBiH, br. 17/10), utvrđena obaveza Javnom preduzeću elektroprivreda HZ HB d.d. Mostar (u daljem tekstu: JP „Elektroprivreda HZ HB“) da u svojstvu nosioca aktivnosti pripreme i realizacije izgradnje elektroenergetskog objekta: CHE „Vrilo“ 52MW, nastavi i intenzivira aktivnosti na pripremi i izgradnji CHE „Vrilo“ na rijeci Šuici, Duvanjsko Polje, uključujući i aktivnosti pribavljanju koncesije.

Tačkom V Odluke o pripremi i izgradnji CHE „Vrilo“ („Službene novine FBiH, br. 17/10), definirano je da će, u skladu sa zakonom o koncesijama, Vlada FBiH, na osnovu prethodne suglasnosti vijeća Općine Tomislavgrad donijeti posebnu odluku o pristupanju o postupku dodjele koncesije za izgradnju CHE „Vrilo“.

Nakon okončanih pregovora, analize i provjere elemenata iz Završnog zapisnika broj: UP/I-05-17-48/17 od 07.05.2021. godine Povjerenstvo za koncesije je na sastanku održanom 07.07.2021. godine za CHE Vrilo 66 MW na rijeci Šuici utvrdila slijedeće:

- da pregovori između Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije i gospodarskog društva JP EP HZ-HB d.d. Mostar nisu uspjeli. U skladu sa svim provedenim aktivnostima na sastancima pregovaračkih timova, Povjerenstva Koncesora i Koncesionara za vođenje pregovora se nisu usaglasile u vezi osnovnih dijelova Ugovora kao i niza drugih otvorenih pitanja koja nisu usaglašena a što je detaljno opisano u zapisnicima s održanih sastanaka i pisanoj prepisci između stranaka u postupku. Na taj način gospodarsko društvo JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar je odustalo od gradnje CHE Vrilo i vraćen je zajam Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW) u iznosu od 100 milijuna EUR-a za izgradnju crpne Hidroelektrane Vrilo.

- Konstatovano je da ne postoje formalno pravni preduvjeti za dodjelu koncesije po predmetu samoinicijativne ponude za dodjelu koncesije za izgradnju i korištenje hidroenergetskog objekta CHE Vrilo ukupne snage 66 MW, u Općini Tomislavgrad.

4.2.4. HE „Mostarsko Blato“ Mostar

HE „Mostarsko blato“ je izgrađena i stavljena u funkciju ali bez dozvole za rad koju izdaje Regulatorna povjerenstvo za energiju Federacije BiH (FERK). Dozvola se nije mogla izdati jer ne postoji ugovor o koncesiji.

Vlada Federacije BiH je na prijedlog Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, na svojoj 71. sjednici održanoj 10.01.2013. godine donijela Odluku o proglašenju javnog interesa i davanju suglasnosti za pristupanje postupku dodjele koncesije za HE „Mostarsko blato“ 60 MW na rijeci Lištici („Službene novine Federacije BiH“, br. 5/13), kojom se Povjerenstvo za koncesije Federacije BiH i Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije zadužuju za realizaciju ovog koncesionog projekta. Također, ovom Odlukom ovlašteno je Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije da u svojstvu koncesora vodi pregovore i postupak dodjele koncesije sa JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar.

Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije (FMERI) je (aktom broj: 05-1-73406/12-1 od 28.02.2013.), uputilo zahtjev Komisiji za odobrenje pregovora sa samoinicijativnim ponuđačem, koja je nakon razmatranja isti vratila na dopunu tražeći da se u smislu članka 9. Zakona o koncesijama imenuju dva promjenljiva članka Povjerenstva sa liste Gradskog vijeća Mostara, jer je, u smislu članka 5. Zakona, za dodjelu koncesije koja se u cijelosti ili pretežno nalazi na području jedne općine ili se posljedice dodjele koncesije odnose pretežno na tu općinu, za donošenje odluke o pristupanju dodjele koncesije potrebna suglasnost općinskog vijeća lokalne zajednice. Ovom prilikom Povjerenstvo je dala primjedbe i sugestije na Okvir za pregovore sa samoinicijativnim ponuđačem JP „Elektroprivreda HZ HB“ d.d. Mostar sačinjen od strane Ministarstva. Ministarstvo je sačinilo novi Okvir za pregovore u skladu sa danim primjedbama i sugestijama, ali ni do danas nisu imenovani promjenljivi članovi Povjerenstva. Naime promjenljive članove Povjerenstva imenuje Federalni ministar sa liste koju sačinjava gradsko vijeće, ali ta lista još uvijek nije sačinjena.

4.2.5. Hidroelektrana „Kovanići“ na rijeci Bosni

Hidroelektrana „Kovanići“ na rijeci Bosni je u strateškom opredjeljenju FBiH da preko JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo, realizuje ovaj koncesioni projekat. Priprema Studije ekonomske opravdanosti je u toku i ovo je jedna potencijalna koncesija.

Federalno ministarstvo okoliša i turizma je u skladu sa članom 40. i članom 70. Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine FBiH“, br. 15/21) na svojoj web stranici dana 12.04.2022. godine stavilo na uvid Zahtjev za prethodnu procjenu utjecaja na okoliš za Projekat izgradnje HE Kovanići, na rijeci Bosni, 25 km nizvodno od grada Zenica, investitora Javno preduzeće Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d., Sarajevo. Obrađivač zahtjeva je konsultantska kuća Centar za ekonomski, tehnološki i okolinski razvoj CETEOR d.o.o., Sarajevo. Primjedbe, sugestije i mišljenja na Zahtjev za prethodnu procjenu mogu se dostaviti na adresu Federalnog ministarstva okoliša i turizma u pisanom obliku u roku od 30 dana od dana objave na web stranici.

U potencijalne koncesione projekte moglo bi se svrstati i niz drugih subjekata, ali Povjerenstvo za koncesije nema ovlaštenja da identifikuje niti da predlaže vladi FBiH pokretanje postupka dodjele koncesije, a ovlašteni organi,

Federalna ministarstva to ne čine i pored stalnog insistiranja od strane Povjerenstva.

5. ODLUKE, ODGOVORI I STRUČNA MIŠLJENJA POVJERENSTVA PO RAZNIM PITANJIMA

5.1. Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva obratilo se Komisiji za koncesije Federacije BiH, na traženje mišljenja, u vezi inicijative za rješavanje pitanja naknada za postojeće objekte za proizvodnju električne energije. Inicijativu podnijela JP Elektroprivreda BiH.

Vlada Federacije BiH je donijela Zaključak V. broj: 694/2020 od 21.05.2020. godine na svojoj 223. Sjednici, gdje je tačkom 3. istog zadužila Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva zaduženo da utvrdi listu pravnih subjekata koji koriste vodu sa područja Federacije BiH za i u proizvodnji električne energije u hidroelektranama i termoelektranama i obavijesti ih o obavezi podnošenja prijedloga za dodjelu koncesije, radi postupanja Vlade Federacije BiH u skladu sa članom 6. stavak 1. tač 2. i 4. Zakona o koncesijama Federacije BiH.

Shodno naprijed navedenom, Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva se aktom broj: 07-2-21/4-913/20 od 22.06.2020. godine obratilo "Elektroprivredi BiH" d.d. Sarajevo sa uputom da postupe u skladu sa gore navedenim Zaključkom Vlade Federacije BiH, Zakonom o koncesijama, Pravilima o postupku dodjele koncesije ("Službene novine Federacije BiH", br. 68/06) i podnesu prijedlog za dodjelu koncesije za hidroelektrane koja posluje u sklopu poduzeća.

Nakon razmatranja predmeta, Povjerenstva za koncesije FBiH je dalo svoje mišljenje, broj: 01-2-45-30-2/21, od 27.04.2021. godine, Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

Naime, na osnovu definicije "koncesije" iz članka 4. Zakona o koncesiji Federacije BiH, kao i na osnovu članka 3. Zakona u kome su određeni predmeti koncesije, stavak 2. definiše da "korištenje vodotoka i drugih voda" se vrši na osnovu sklopljenog Ugovora o koncesiji. Iz navedenog slijedi da svi gospodarski subjekti koji koriste vodu, kao prirodno bogatstvo, dobro u općoj uporabi radi obavljanja gospodarskih aktivnosti postaju potencijalni koncesionari i dužni su od koncesora izhodovati koncesiju za korištenje voda. Predmet koncesije prema stavku 2. članka 3. Zakona o koncesijama jeste: "korištenje vodotoka i drugih voda", a definicija "korištenje voda" je sadržana u članu 44. Zakonu o vodama ("Službene novine Federacije BiH" br. 70/06). U stavku 1. tog članka se navodi da je korištenje vode između ostalog i korištenje vodnih snaga za proizvodnju električne energije kao i za tehničke potrebe.

Iz navedenog slijedi konstatacija da su svi pravni subjekti koji pri obavljanja gospodarskih aktivnosti koriste vodotok i druge vode, grade hidroenergetske

objekte, izgrađuju i koriste, ili koriste hidroakumulacije dužni su ishodovati koncesiju i sačiniti koncesioni ugovor sa koncesorom.

Poduzeća koja u obavljanju svoje aktivnosti koriste vodu, kao prirodno bogatstvo i sa kojima je bio proveden postupak dodjele koncesije prije stupanja na snagu važećeg Zakona o koncesijama, su mogla zaključiti ugovor o koncesiji bez provođenja postupka propisanog navedenim zakonom, ali samo na period od 5 (pet) godina (član 37. i 38. Zakona o koncesijama Federacija BiH). Međutim ni jedan takav zahtjev od postojećih poduzeća u Federaciji BiH nije upućen državnom organu (koncesoru niti vladi).

Na osnovu članka 6. Zakona vlada Federacija BiH odlučuje o dodjeli koncesije za:

- korištenje vodotoka i drugih voda na prostoru ili od interesa dva ili više kantona
- izgradnju hidroenergetskih objekata snage preko 5 MW, i
- izgradnju i korištenje hidroakumulacija na prostoru ili od interesa za dva ili više kantona.

Zakon poznaje dva postupka dodjele koncesije i to:

- tenderski postupak i
- samoinicijativna ponuda

Tenderski postupak se u ovom slučaju ne može primjeniti jer su postrojenja u kojima se vrši korištenje vode već izgrađena i već su u vlasnistvu pojedinih pravnih lica. Zato ostaje druga zakonska mogućnost za dodjelu koncesije putem samoinicijativne ponuda.

Iz gore navedenog, Povjerenstvo za koncesije smatra da svi pravni subjekti koji koriste vodu sa područja Federacije BiH za i u proizvodnji električne energije u hidroelektranama i termoelektranama i žele da nastave koristiti vodu dužni su podnijeti prijedlog za dodjelu koncesije i to putem samoinicijativne ponude nadležnom ministarstvu. Nakon toga, ministarstvo procjenjuje da li postoji javni interes za nastavak korištenje vode kao prirodnog dobra za obavljanje gospodarske aktivnosti za svaki slučaj posebno.

Ako se radi o hidroenergetskim objektima sa snagom manjom od 5 MW, navedeni pravni subjekti podnose nadležnom kantonalnom ministarstvu a ostali nadležnom federalnom ministarstvu.

Povjerenstvo za koncesije Federacije BiH ne određuje niti odlučuje o tome ko je koncesor za određenu koncesiju, niti o tome čija je to nadležnost. Za koncesije na nivou kantona koncesora određuje Vlada kantona, a za one na nivou Federacije, Vlada Federacije BiH.

5.2. Ministarstvo gospodarstva ZDK je uputilo Komisiji za koncesije FBiH upit pod nazivom: "Postupak dodjele koncesije", a odnosi se na pojašnjenje i upute za sprovođenje aktivnosti po zahtjevu za dodjelu koncesije po zahtjevu Gospodarskog društva RMU "BREZA" d.o.o. Breza, za eksploataciju mrkog uglja. Uz navedeni zahtjev dostavljena je studija ekonomske opravdanosti i dodjele koncesije na eksploatacionom polju koju je uradilo ZD RMU "BREZA" d.o.o. Breza u studenom, 2017 godine.

Eksploataciono polje RMU "BREZA" d.o.o. Breza, kako je navedeno u Studiji, sastoji se od sedam polja, ukupne površine 2559,45 ha.

Proteže se na tri jedinice lokalne samouprave, i to:

- Općina Breza (površina 2088,44 ha) i
- Grad Visoko (površina 298,89 ha) u ZDK i
- Općina Ilijaš (površina 172,12 ha) u Kantonu Sarajevo

Ministarstvo za gospodarstvo ZDK je, Shodno navedenom zahtjevu, poduzelo aktivnosti koje su propisane Zakonom o koncesijama Zeničko-dobojskog kantona-Prečišćeni tekst ("službene novine ZDK" br. 05/03). Društvo RMU "BREZA" d.o.o. BREZA je na sastanku održanom u Ministarstvu za gospodarstvo ZDK, dana 23.09.2021. godine izrazilo želju da dobije koncesiju, za sada, samo na području općine Breza zato što im potpisani Ugovor o koncesiji omogućava dobijanje određenih upravnih akata-rješenja koja im uvjetuju daljnji rad.

Isto tako, na predmetnom sastanku predstavnici RMU "BREZA" d.o.o. BREZA su upoznali predstavnike Ministarstva sa činjenicom da su pregovorima sa Ministarstvom gospodarstva Kantona Sarajevo u svrhu potpisa koncesionog ugovora, ali samo za površinu koja se nalazi na području općine Ilijaš i da je Općinsko vijeće Ilijaš donijelo Odluku o davanju prethodne suglasnosti za dodjelu koncesije RMU "BREZA" d.o.o. BREZA za istraživanje i eksploataciju mineralne sirovine uglja na području Općine Ilijaš.

Obzirom da u dosadašnjem radu nije bilo ovakvih zahtjeva (eksploataciono polje se prostire na području dva kantona), te činjenicu da je članovima 5. i 8. Zakona o koncesijama FBiH propisano kada će se osnovati Specijalna zajednička povjerenstvo za koncesije, Ministarstvo gospodarstva ZDK je tražilo pojašnjenja i upute za sprovođenje aktivnosti po zahtjevu za dodjelu koncesije RMU "BREZA" d.o.o. BREZA za eksploataciju mrkog uglja.

Dana 01.10.2021. godine, Povjerenstvo za koncesije Federacije BiH, je dostavila svoje mišljenje, pojašnjenje i upute za sprovođenje aktivnosti po zahtjevu za dodjelu koncesije RMU "BREZA" d.o.o. BREZA za eksploataciju mrkog uglja.

U smislu dodjele koncesije odredba članka 6. Zakona o koncesijama FBiH taksativno navodi područje dodjele koncesije odnosno predmete koncesije o čijoj dodjeli odlučuje Vlada Federacije BiH. Za one predmete koncesije koji nisu sadržani, po Zakonu odnosno članu 6. ovog zakona, uredit će se kantonalnim zakonom. Dakle za dodjele koncesija za predmete koncesija koje nisu navedeni u ovom zakonu nadležni su kantoni na čijem području se nalazi predmet koncesije. U ovom slučaju taj predmet koncesije jeste ugalj, što ne spada u nadležnost Federacije BiH. Povjerenstvo djeluje u svojstvu Specijalne zajedničke povjerenstva za koncesije, onda kada nastanu sporovi, a u vezi sa nadležnošću za dodjelu koncesija između Federacije i kantona (član 5. stavak 3. zakona o koncesijama F BiH). Također Povjerenstvo djeluje u svojstvu Specijalne zajedničke povjerenstva za koncesije onda kada su u pitanju dodjele koncesija koje su u zajedničkoj nadležnosti Federacije i Kantona (član 8. stavak 2. Zakona o koncesijama).

Prema tome, pošto su neka od navedenih eksploatacionih polja u zajedničkoj nadležnosti dva kantona, po mišljenju Povjerenstva za koncesije FBiH, postupak bi trebao biti na sljedeći način:

1. U skladu sa važećim Zakonima o koncesijama FBiH, Zeničko-dobojskog kantona i drugim važećim propisima treba pokrenuti postupak dodjele koncesije po samoinicijativnom zahtjevu RMU "BREZA" d.o.o. BREZA.
2. Koncesije za eksploataciona polja koja se nalaze na dva kantona (Zeničko-dobojski i Kanton Sarajevo) treba da rješava Specijalna zajednička povjerenstvo sastavljena od članova iz ova dva kantona (član 8. stavak 2. Zakona o koncesijama)
3. Koncesije za eksploataciona polja koja se nalaze na području općine Breza i Visoko su u nadležnosti Ministarstva za gospodarstva Zeničko-dobojskog kantona.

5.3. Načelnik općine Tešanj se obratio Komisiji za koncesije FBiH i Federalnom Ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva upitom: "Preispitivanje koncesionog ugovora proizvođača mineralne vode "OAZA" d.o.o. Tešanj".

Prema aktuelnim propisima u FBiH, kantoni su nadležni za uređenje koncesionih prava za istraživanje i crpljenje mineralnih i prirodnih voda za piće. Shodno navedenom, naknada za koncesiju predstavljaju izvorni prihod kantona, odnosno općina na kojima se eksploatacija vrši. U ovom slučaju, općina Tešanj ostvaruje prihode po osnovu koncesija za crpljenje vode na našem području od svih proizvođača, osim od "OAZA" d.o.o. Tešanj.

U cilju prikupljanja informacija o statusu ovog koncesionog ugovora i ostvarenim prihodima po osnovu koncesione naknade za "OAZA" d.o.o. Tešanj koja se uplaćuje po osnovu Odluke o utvrđivanju koncesione naknade za "OAZA" d.o.o. Tešanj, broj: 1642/2017 od 07.12.2017. godine, iz općine Tešanj su tražili dostavu sljedećih podataka i informacija:

- pregled uplata koncesionih naknada "OAZA" d.o.o. Tešanj, po godinama;
- pregled koncesionih ugovora koji imaju sličan status kao što ga ima "OAZA" d.o.o. Tešanj (mineralne vode koja se crpi bez podrške lokalne samouprave)
- da li je ugovor o koncesiji za "OAZA" d.o.o. Tešanj u suprotnosti sa Zakonima o koncesijama FBiH zbog činjenice da je dodjela koncesionih ugovora o eksploataciju mineralnih voda u nadležnosti kantona;
- u kojoj je u fazi dosadašnjeg novog zakona o koncesijama.

Povjerenstvo za koncesije Federacije BiH je dostavila Odgovor Načelniku općine Tešanj u kome se kaže:

"Privredno društvo "OAZA" d.o.o. Tešanj je sklopila osnovni ugovor o koncesiji sa Federalnim Ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva za crpljenje mineralne vode na lokalitetu Crni Vrh izvorište Kiseljak, općina Tešanj.

Koncesionar je prvobitno bio "OAZA" d.j.l. Lepenica Tešanj, a vlasnik je bila Zahida Bedak. Ugovor o koncesiji između Ministarstva kao koncesora i "Oaza" Tešanj kao koncesionara je potpisan 1999. godine u skladu sa Zakonom o vodama („Službene novine Federacije BiH" br.18/98). Stupanjem na snagu Zakona o koncesijama FBiH, Zaključkom Vlade Federacije BiH V broj: 137/2008 od 21.02.2008. godine i Odlukom o utvrđivanju koncesione naknade za

korištenje mineralne vode od strane „Oaza“ d.o.o. Tešanj Vlade Federacije BiH V. broj:710/11 od 05.07.2011. godine, dana 28.11.2012. godine potpisan je Aneks 1. Ugovora o koncesiji kojim se izvršilo usklađivanje Ugovora o koncesiji sa odredbama Zakona o koncesiji. Koncesiono pravo na korištenje koncesije za crpljenje mineralne vode utvrđeno je ugovorom kojim sva stečena prava i obaveze ugovornih strana podliježu obligacionom odnosu.

Na osnovu Ugovora o koncesiji, u članu 11. stopa za plaćenje naknade za korištenje koncesije po ovom ugovoru iznosi:

1. 0.8 KM za 1 m³ iskorištene mineralne vode:
2. 1% od iznosa dobiti Korisnika koncesije ostvareno po godišnjem obračunu Korisnika koncesije za prethodnu godinu, počev od godišnjeg obračuna Korisnika koncesije za 1999. godinu a na osnovu članka 12. istog Ugovora za godišnji iznos naknade koncesije.

Sličan status kao što ga ima „OAZA“ d.o.o. Tešanj imaju i:

- „CIPREX“ d.o.o. Velika Kladuša
- „Banja Iliđa“ d.o.o. Sanski Most
- JKP „VIK“ d.o.o. Zenica

Ugovor o koncesiji sa „OAZA“ d.o.o. Tešanj je zaključen na osnovu Ugovora o koncesiji za crpljenje mineralne vode na lokalitetu Crni Vrh izvorište Kiseljak, dana 26. veljače 1999. godine i traje 30 godina. Prema važećem Zakonu o koncesijama FBiH nema promjene koncesora dok traje Ugovor koji je potpisan.

6.POSREDOVANJA I ODGOVORI POVJERENSTVA PO RAZNIM PITANJIMA

U izvješćenom periodu Povjerenstvo je dala odgovore na razna pitanja gospodarskim društvima, federalnim i kantonalnim ministarstvima, Vladi Federacije, na delegatska pitanja, te pitanja postavljena od strane novinarskih i TV kuća, koji se odnose na primjenu Zakona o koncesijama i podzakonskih akata u vezi koncesija i to:

- Odgovor na zastupničko pitanje Sanele Klarić, zastupnice u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije BiH, u vezi implementacije Zaključka Predstavničkog doma Parlamenta FBiH u pitanju potpune zabrane izgradnje malih hidrocentrala,
- Odgovor na zastupničko pitanje Edite Mazić, zastupnice u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije BiH, u vezi potpune zabrane izgradnje malih hidrocentrala,
- Odgovor na upit političke stranke DNS Bosanski Petrovac, u vezi zakonitosti Odluke o davanju suglasnosti vladi USK na raspisivanje Javnog poziva za koncesiju,
- Odgovor na upit Općinske organizacije SDA Bosanski Petrovac, u vezi zakonitosti Odluke o davanju suglasnosti vladi USK na raspisivanje Javnog poziva za koncesiju,

- Odgovor na zastupničko pitanje Sanele Prašović-Gadžo, zastupnice u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije BiH, u vezi izmjena zakona o električnoj energiji u FBiH i dostave Izvješća o radu Povjerenstva za koncesije FBiH,
- Odgovor na upit iz firme "Lager" doo Posušje, u vezi sa potrebom ugovaranja koncesije za izgradnju solarnog parka,
- Odgovor na upit Transparency International u BiH na informaciju o Registru ugovora o koncesijama.

7. IMPLEMENTACIJA ČLANKA 37. ZAKONA O KONCESIJAMA

Članom 37. Zakona o koncesijama (prijelazne i završne odredbe) je propisano da gospodarska društva koja u obavljanju svoje aktivnosti već koriste prirodna bogatstva, dobra u općoj uporabi ili obavljaju svoje aktivnosti od općeg interesa, zaključuju ugovor o koncesiji bez provođenja postupka propisanog Zakonom (tenderski postupak, samoinicijativna ponuda), s tim da u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu Zakona podnesu zahtjev za zaključenje ugovora. U tom slučaju se ugovor potpisuje na rok od pet godina. Ova zakonska olakšica ne primjenjuje se za koncesioniranje prirodnih bogatstava, dobra u općoj uporabi ili obavljanje aktivnosti od općeg interesa koja su predmet restitucije.

Povjerenstvo je od početka svog rada insistirala kod resornih ministarstava da pokrenu aktivnosti u cilju primjene navedene zakonske prilike i o tome je obavješten Parlament Federacije BiH, kroz godišnje izvješće o radu Povjerenstva.

Zakonski rok za korištenje ove olakšice je istekao, a nadležna federalna ministarstva nisu zaključila ni jedan ugovor o koncesiji primjenom navedene odredbe. Gospodarska društva i dalje koriste prirodna bogatstva, dobra u općoj uporabi i obavljaju aktivnosti od općeg interesa, bez plaćanja koncesione naknade.

8. SARADNJA SA RESORNIM MINISTARSTVIMA I DRUGIM TIJELIMA

U izvješćenom periodu Povjerenstvo je kroz realizaciju obaveza ostvarila neposrednu saradnju sa nadležnim ministarstvima Federacije BiH. U tom cilju održavani su stručni, radni i operativni sastanci u Ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Ministarstvu energije, rudarstva i industrije, JP Autoceste Federacije BiH, JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo.

U svim prilikama, Povjerenstvo je kontinuirano ukazivala da se jako mnogo prirodnih bogatstava i dobara od općeg interesa, koristi za obavljanje usluge od općeg interesa, od strane gospodarskih društava bez ugovora o koncesijama, na osnovu jednostranih akata općinskih, kantonalnih i federalnih organa vlasti, a u slučajevima javnih poduzeća i bez tih akata.

Također je, koristeći navedena ovlaštenja, Povjerenstvo sa određenim sugestijama upućivala na nadležnost rješavanje zahtjeva gospodarskih društava, predstavnika kantonalnih i općinskih vlasti na nadležnost u kojima su iznijeti mnogi problemi u vezi korištenja prirodnih bogatstava i dobara u općoj uporabi,

od potrebe njihovog koncesioniranja do ne izvršavanja koncesionih ugovora od strane koncesionara.

Povjerenstvo je učestvovala u radu sjednica Vlade Federacije BiH kada je Vlada raspravljala o pitanjima u vezi koncesija, kao i u radu odbora i povjerenstava oba doma Parlamenta Federacije BiH, kada su se razmatrali određeni dokumenti koje je pripremilo Povjerenstvo ili Vlada Federacije BiH, a u vezi sa pitanjima o koncesijama.

Ostvarena je saradnja sa kantonalnim vladama i kantonalnim povjerenstvima za koncesije, posebno u vezi razmjene dosadašnjih iskustava u primjeni Zakona o koncesijama, kao okvirnog zakona i kantonalnih zakona o koncesijama i razmatranja prijedloga i sugestija, računajući na ta iskustva za izmjene federalnog i kantonalnih zakona o koncesijama.

9. FINANSIJSKO IZVJEŠĆE ZA 2021. GODINU

U skladu sa člankom 15. Zakona o koncesijama Federacije Bosne i Hercegovine, sredstva za rad Povjerenstva osiguravaju se u Proračunu Federacije.

Proračunom Federacije Bosne i Hercegovine za 2021. godinu, Komisiji za koncesije Federacije Bosne i Hercegovine odobrena su sredstva u ukupnom iznosu od **340.796,00 KM** i to:

- 611000 Plaće i naknade troškova djelatnika	287.390,00 KM
- 612000 Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	23.531,00 KM
- 613000 Izdaci za materijal i usluge	25.775,00 KM
- 821300 Nabavka opreme	4.100,00 KM

Ostvareni rashodi po završnom računu 2021. godine su iznosili **281.471,00 KM** ili 93 % od planiranih sredstava za ovu godinu i to:

- 611000 Plaće i naknade troškova zaposl.	234.091,00 KM ili 81 % planir. sredst.
- 612000 Doprinosi poslodavca i ost.doprin.	19.682,00 KM ili 84 % planir. sredst.
- 613000 Izdaci za materijal i usluge	23.624,00 KM ili 92 % planir.sredst.
- 821300 Nabavka opreme	4.074,00 KM ili 99 % planir. sredst.

Analizirajući pojedinačno ostvarene rashode po Ekonomskim kodovima utvrđeno je sljedeće:

Izvršenje Proračuna za 2021. godinu kretalo se u okviru planiranih sredstava tako da nije bilo prekoračenja u potrošnji sredstava ni po kom osnovu.

Nije bilo većih odstupanja u izvršenju proračuna u odnosu na planirana sredstva po ekonomskim kodovima. Smatramo da smo racionalno raspolagali odobrenim proračunskim sredstvima. Također moramo napomenuti da u Komisiji od 7, trenutno su angažovana samo 2 člana Povjerenstva, te do 31.12.2021. godine nije bila okončana procedura imenovanja Tajnika Povjerenstva, tako da je tijekom 2021. godine u Komisiji bilo uposleno 6 djelatnika, od planiranih 12 djelatnika.

GODIŠNJI ISKAZ O IZVRŠENJU PRORAČUNA

*Period izvještavanja od 01.01.2021.-
31.12.2021.*

R. b.	Broj konta	Pozicija	Planirano	Ostvareno	Index
1.		PRIHODI			
2.		RASHODI I IZDACI PO EKONOMSKIM KATEGORIJAMA	340.796	281.471	83
3.	610000	Tekući rashodi	336.696	277.397	82
4.	611000	Plaće i naknade	287.390	234.091	81
5.	611100	Bruto plaće i naknade	224.112	186.378	83
6.	611200	Naknade troškova djelatnika	63.278	47.713	75
7.	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	23.531	19.682	84
8.	613000	Izdaci za materijal i usluge	25.775	23.624	92
9.	613100	Putni troškovi	1.000	705	71
10.	613200	Izdaci za energiju	2.700	2.612	97
11.	613300	Komunalne usluge	6.162	6.129	99
12.	613400	Nabavka materijala	2.400	2.172	91
13.	613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	2.900	2.843	98
14.	613600	Unajmljivanje imovine i opreme	0	0	0
15.	613700	Izdaci za tekuće održavanje	4.400	4.321	98
16.	613800	Izdaci za osiguranje i platni promet	2.100	1.186	56
17.	613900	Ugovorene usluge	4.113	3.656	89
		KAPITALNI IZDACI	4.100	4.074	99
18.	821300	Nabavka opreme	4.100	4.074	99

RAČUN PRIHODA I RASHODA
 Period izvještavanja od 01.01.-31.12.2021.

<i>R.b</i>	<i>Broj konta</i>	<i>Pozicija</i>	<i>Ostvareno u obrač. periodu tekuće godine</i>	<i>Ostvareno u obrač. periodu prethodne godine</i>	<i>Index</i>
		RASHODI	277.397	274.230	101
1.	610000	Tekući rashodi	277.397	274.230	101
2.	611000	Plaće i naknade	234.091	228.408	102
3.	611100	Bruto plaće i naknade	186.378	185.221	101
4.	611200	Naknade troškova zaposlenih	47.713	43.187	110
5.	612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	19.682	19.336	102
6.	613000	Izdaci za materijal i usluge	23.624	21.791	108
7.	613100	Putni troškovi	705	868	81
8.	613200	Izdaci za energiju	2.612	2.457	106
9.	613300	Komunalne usluge	6.129	6.010	102
10.	613400	Nabavka materijala	2.173	2.144	101
11.	613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	2.843	2.773	103
12.	613600	Unajmljivanje imovine i opreme	0	0	0
13.	613700	Izdaci za tekuće održavanje	4.321	2.346	184
14.	613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i	1.186	688	172
15.	613900	Ugovorene usluge	3.655	4.505	81
16.	614000	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	0	4.695	0
17.	614800	Drugi tekući rashodi	0	4.695	0

POSEBNI PODACI O PLAĆAMA I BROJU DJELATNIKA

Period izvještavanja od 01.01.2021.-31.12.2021.

R.b.	OPIS	Iznos za tekuću godinu
1.	UKUPNO (2+9+14)	206.060
2.	Bruto plaće i naknade plaća (3+4+5)	186.378
3.	Neto plaće i naknade plaća	119.018
4.	Akontacija poreza na dohodak	9.394
5.	Doprinosi na teret zaposlenih (6+7+8)	57.966
6.	Za mirovinsko i invalidsko osiguranje	31.638
7.	Za zdravstveno osiguranje	23.536
8.	Za zapošljavanje	2.792
9.	Doprinosi poslodavca (10+11+12+13)	19.682
10.	Za mirovinsko i invalidsko osiguranje	11.166
11.	Za zdravstveno osiguranje	7.585
12.	Za zapošljavanje	931
13.	Za benificirani radni staž	0
14.	Ostali doprinosi (na teret mirovine i ostali doprinosi)	0
15.	Prosječan broj djelatnika na osnovu radnih sati	6

BILANS STANJA na dan 31.12.2021.

R.b.	Broj konta	POZICIJA	Iznos za tekuću godinu
1.		I AKTIVA	
2.	100000	A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe	37.103
3.	110000	Novčana sredstva i plemeniti metali	412
4.	130000	Kratkoročna potraživanja	0
5.	160000	Finansijski i obračunski odnosi sa drugim pravnim licima	22.400
6.	190000	Kratkoročna razgraničenja	14.291
7.	000000	B. Stalna sredstva	5.730
8.	011000	Stalna sredstva	111.774
9.	011900	Ispravka vrijednosti	106.044
10.	011-0119	Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	5.730
11.		UKUPNA AKTIVA	42.833
12.		II PASIVA	
13.	300000	A. Kratkoročne obaveze i razgraničenja	37.103
14.	310000	Kratkoročne tekuće obaveze	15.994
15.	340000	Obaveze prema djelatnicima	21.109
16.	390000	Kratkoročna razgraničenja	0
17.	500000	C. Izvori sredstava	5.730
18.	510000	Izvori sredstava	5.730
19.	590000	Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	0
20.		UKUPNA PASIVA	42.833

10. ZAVRŠNE KONSTATACIJE, RAZMATRANJA I ZAKLJUČCI

Na osnovu naprijed navedenog, u Izvješću o radu za 2021. godinu, slijede zaključci i konstatacije:

1. Povjerenstvo za koncesije Federacije BiH je obavljala svoje funkcije u okviru obaveza i ovlaštenja iz Zakona o koncesijama, kao i iz podzakonskih propisa iz oblasti koncesija, koji regulišu dodjelu i postupak provođenje koncesija.

2. Povjerenstvo je izvršilo funkcije koje su u njenoj isključivoj nadležnosti, a to su: praćenje cjelokupnog rada koncesionara koji imaju Ugovore o koncesijama, odlučivanje o podnesenim zahtjevima u skladu sa Zakonom o koncesijama, saradnja sa drugim tijelima osnovanim po zakonima Federacije, praćenje i izvršenja Dokumenta o politici dodjele koncesija, obavješćavanje Vlade Federacije BiH i njenih ministarstava o pitanjima iz oblasti koncesija.

3. Povjerenstvo je redovito izvještavalo resorna ministarstva, koja su opredjeljena od strane Vlade Federacije BiH kao koncesori za pojedine dodjeljene koncesije o cjelokupnom radu koncesionara.

4. Povjerenstvo za koncesije poziva resorna ministarstva da sačine registar dobara iz svoje nadležnosti, a koja mogu biti predmetom koncesija, te ih dostave Komisiji radi daljeg praćenja cjelokupnog procesa. Na osnovu ovih podataka, Povjerenstvo će sačiniti cjelokupan Dokument o politici dodjele koncesija.

5. Da bi se aktivirao sistem dodjele Koncesija od strane federalnih ministarstava žurno donijeti novi Zakon o koncesijama ili Izmjene i dopune sadašnjeg zakona. U tom cilju, a zbog složenosti i multidisciplinarnosti koncesione materije neophodno je da NACRT Zakona o koncesijama pripremi interresorna radna grupa (IRRG) formirana od strane Vlade Federacije BiH, a ne jedno ministarstvo, zatim:

a) da IRRG izuči Direktivu EU o koncesijama i o javno –privatnom partnerstvu iz 2014. godine (Direktiva 2014/23/EU) i u Zakon ugradi rješenja iz te Direktive,

b) u Nacrtu Zakona o koncesijama definisati da Parlament Federacije BiH ima aktivnu ulogu u oblasti koncesija donoseći koncesionu strategiju i vršeći kontrolu i nadzor u razvoju koncesione politike,

c) da se želi usaglašen zakon sa Zakonom o koncesijama BiH, te sa Zakonom o koncesijama RS, obzirom na jedinstven tržišni prostor BiH,

d) definisati Povjerenstvo za koncesije kao stalno tijelo Federacije BiH za oblasti koncesija i javno – privatno partnerstvo sastavljenu od tri (3) stalna člana (dosadašnje rješenje od sedam stalnih članova povjerenstva, sa pridodatim promjenljivim članovima je neracionalno, neefikasno i čini preglomazno tijelo, za čime nema potrebe). Efikasnije i racionalnije je rješenje po uzoru na Regulatornu komisiju za energiju (FERK), koja uspješno obavlja daleko veći obim poslova.

e) u novom Nacrtu zakona definirati da Povjerenstvo za koncesije Federacije BiH ima u trajnoj obvezi „praćenje cjelokupnog rada koncesionara, od potpisa Ugovora o koncesiji pa sve dok traje koncesijski projekt“. Kroz izmjene i dopune Zakona o koncesijama, omogućiti Povjerenstvu za koncesije da može pokretati

inicijativu za dodjelu potencijalnih koncesija koje bi se dodjeljivale putem tendera i pripremu prema Vladi Federacije BiH.

6. Žurno izmjeniti članak 9. Zakona o koncesijama u kome bi se broj sedam zamjenio brojem tri, a nakon toga izvršiti prijem novih članova u Povjerenstvo na osnovu novog zakonskog broja članova Povjerenstva.

7. Pored ovoga i prije donošenja Izmjena i dopuna Zakona o koncesijama žurno izvršiti prijem predsjednika Povjerenstva, jer je dosadašnji predsjednik, otišao u penziju i od tada Povjerenstvo radi i djeluje bez predsjednika.

8. Realizacija i obavljanje određenih aktivnosti od općeg interesa koje su predmet koncesija po članu 6. Zakona o koncesijama odvija se mimo ovog zakona i pored stalnih upozorenja od strane Povjerenstva (npr. "igre na sreću"), za koje zemlje u okruženju ubiru velika finansijska sredstva. Crna Gora npr. 8.275.485,60 EUR-a, Slovenija 107.160.000,00 EUR –a, Hrvatska 3.390.568,00 EUR –a). Zbog toga se ponovo predlaže zaključak da resorna ministarstva sačine registar dobara iz svoje nadležnosti, a koja mogu biti predmetom koncesija, te ih dostave Povjerenstvu radi daljeg praćenja cjelokupnog procesa. Na osnovu ovih podataka, Povjerenstvo bi mogla sačiniti cjelokupan Dokument o politici dodjele koncesija.

9. Paralelno sa razmatranjem i donošenjem Zakona o koncesijama obavezno bi trebalo donijeti i Zakon o javno – privatnom partnerstvu zbog potpune podudarnosti i srodnosti, jer su jedan sa drugim nerskidivo vezano (najbolje bi bilo ovu problematiku riješiti jednim zakonom, kao što je u nekim državama već i urađeno).

S tim u vezi, Povjerenstvo predlaže sljedeće:

1. Da Vlada Federacije BiH prihvati Izvješće o radu Povjerenstva za koncesije Federacije BiH za 2021. godinu.
2. Izvješće o radu Povjerenstva za koncesije Federacije BiH uputiti u Parlament Federacije BiH radi razmatranja i usvajanja.

Broj: 01-02-04-60/22

Sarajevo, 26.05.2022. godine

Zamjenik predsjednika Povjerenstva

Ilija Corić